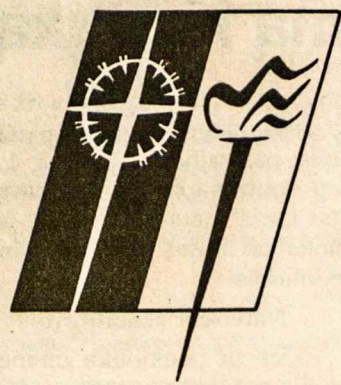




# TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

## THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2470) 1997 BIRŽELIS-JUNE 30

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

### Pinigai ir trupiniai

Išėjimas finansinės organizacijos per maždaug keturis dešimtmečius sutelkė milijonines sumas, kurių dalis kasmet paskirstoma lietuviškai veiklai remti, dabar jau teigiamai atsiliepiant ir į prašymus, gaunamus iš Lietuvos.

**K**ANADOS lietuvių fondas (KLF), šiemet švenčiantis 35-rių metų savo veiklos sukaktį, gegužės 10 d. įvykusiame metiniame narių susirinkime lietuviškų organizacijų veiklą parėmė 76,000 dolerių suma, stipendijoms ir jaunimui paskyrė 19,000 dolerių, humanitarinei pagalbai bei specialioms projektams Lietuvoje — 26,000 dolerių. Paramos skirstymas atliekamas remiantis gautais prašymais. Jos dydį savo nuožiūra nustato speciali narių išrenkama komisija. Pastarosios darbas yra gana sudėtingas, o dažnai ir nedėkingas. Jau ne kartą tas skirstymo darbas buvo apibūdinamas sotaus vilko ir sveikos avies įvaizdžiu. Kur tik skirstomi pinigai, ten jau klausimų klausimėlių, abejonių bei nepasitenkinimų girdėti daugiau negu padėkų. Mat visus patenkinti vargu ar bus iš viso kada įmanoma, nes kiekvienas visada gali tikėtis gauti daugiau negu gauna. Ir kiekviena grupė, gaunanti paramos už lietuvišką veiklą, kartais bando save ir kitus įtikinti, kad ji tėra tiek vertinama, kiek susilaukia tos metinės paramos. Tai klaidinanti matuoklė, nes finansinė fondų parama nėra premijos. Iš kitos pusės, kas ką besakytų, skirstytojams sprendimus padaryti nėra lengva. Dažnai atsižvelgiama į įvairių projektų ar sukakčių poreikius.

**P**ASIGIRSTA balsų, ir tai jau ne pirmą sykį, kad paskirtų lietuviškai veiklai lėšų nereikėtų trupinti. Tie trupinėliai tampa tik geranorišku atoliepiu į prašymus. Kai kurioms organizacijoms, stiprinančioms savo veiklą ir stokojančioms pinigų, reikėtų tuos trupinėlius ilgai rankioti, kol būtų pajuntamas skirtumas. Tai nepatikiška ir ne pavyku. Žinoma, pinigais yra pinigais ir jis visuomet kaip nors sunaudojamas. Tačiau iš tikrųjų laukiant, kad bendrųjų visuomenės fondų lėšos, dalinamos veiklai, įgalintų veikiančiuosius atlikti bent jau kokius nors labiau matomus projektus. O iš didelio išdalo lėšų ištrupinimas į mažus organizacijų išdus mažai ką ir reiškia. Užtat lėšų skirstymo pagrindu gal ir reikėtų laukti aiškių konkrečių projektų, pateikiamų kartu su prašymais. Vienaip ar kitaip — klausimas svarstytinas. Taipgi keltamas siūlymas skirti mažesniai studentų skaičiui didesnes stipendijas. Kitas nelengvas ir jautrus klausimas — tai parama Lietuvos prašytojams, kurių jau nemažai atsiranda. Yra pagrindo manyti, kad jų gali atsirasti ir dar daugiau. O čia jau — kam ir kiek skirti bus dar painiau. Be to, remiant Lietuvą susiduriama ir su tam tikra teisine problema. Mat pelno nesiekiančios ir valdžijoje registruotos finansinės institucijos privalo laikytis įstatyminių potvarkių, varžančių pinigų išsiuntimą į kitas valstybes. Todėl pasigirsta siūlymų, kad Lietuvoje veikiančių grupių ar jų projektų rėmimas turėtų būti vykdomas kitais būdais, gal organizuojant specialius vėjus ar ieškant pavienių mecenatų. Valdžijoje registruotų fondų lėšos turėtų būti naudojamos tik išėjimo reikalamis. Č.S.

### KANADOS ĮVYKIAI

#### Stipri ekonominė būklė

**Kanada, dalyvavusi G-8 viršūnių susitikime Denver mieste (JAV-bių Colorado valstijoje), buvo vienintelė iš 7 turtingiausių pasaulio kraštų, kurios ekonominė būklė nesulaukė finansų ministerių kritikos. Rusija, kuri buvo konferencijos 8-toji narė, nedalyvavo ekonominiuose pasitarimuose. Kanada pasižymėjo žema infliacija ir efektingu biudžeto deficitu sumažinimu. JAV-bėms gresia infliacijos augimas, nors nedarbo statistika ten yra žemesnė (4.8%) negu Kanadoje (9.5%).**

Kanados ministeris pirmininkas Jean Chretien vis dėlto teigė, jog darbų gali atsirasti net 300,000 per sekančios 2 metus. Jis susilaukė spaudos kritikos, nes kalbėjęs apie "senovės" pramonės (žvejybą, kailius ir asbestą), kai susitikimo tema buvo valstybių žengimas į naują tūkstantmetį.

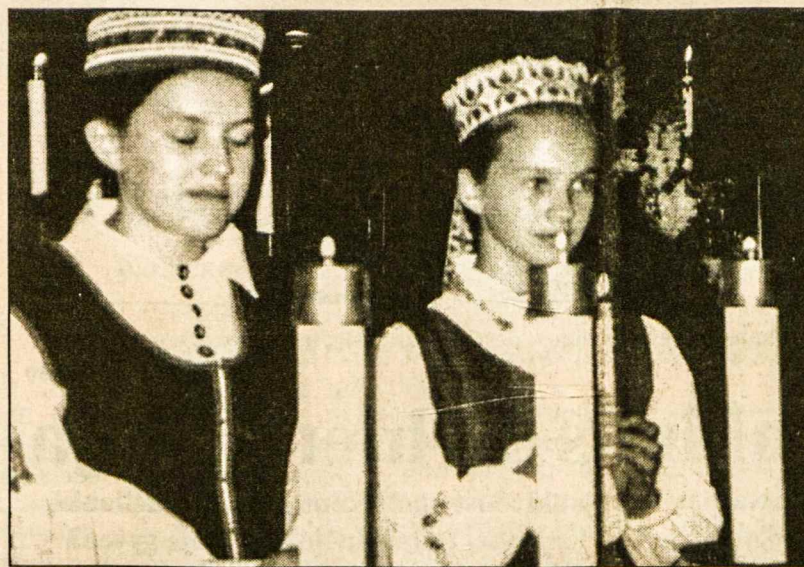
Susitikime taip pat buvo kalbėta apie darbus, užkrėčiamas ligas, džiunglių (rain forests) apsaugojimą ir pagalbą Afrikai stengiantis pakelti savo ekonominę būklę tarptautinėje plotmėje. Finansų ministeriai pareiškė norą išjungti Rusiją iš ateinančių metų susitikimo, kai bus planuojama plačiau spręsti ekonominius klausimus.

**Kanados, Prancūzijos ir Vokietijos vadovai birželio 12 d. susitikime Prancūzijoje pareiškė,**

kad, kad jie remia ne tik Čekijos, Vengrijos ir Lenkijos stojimą į ŠAS (NATO), bet ir Rumunijos bei Slovėnijos. JAV dėl biudžetinių priežasčių yra pasirodusi apriboti naujų narių skaičių, priimant tik pirmąsias 3 valstybes. Tačiau Kanados ministeris pirmininkas Jean Chretien, Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac ir Vokietijos kancleris Helmut Kohl liko nepatenkinti JAV nusistatymu iš anksto diktuoti ŠAS plėtros sąlygas, kurios turi būti aptartos viršūnių susitikime Madride liepos pradžioje.

**Didžiosios Britanijos karalienė Elzbieta II 10 dienų vizitavo Kanadą, nuo birželio 23 d. Ji atvyko į Niufaundlandą su vyru Prince Phillip šios provincijos atradimo 500 sukakties proga. Jie ten buvo keletą dienų, lankėsi ir Labradore, po to vyko į Ontarią, kur aplankė Londoną, Stratfordą, Brantfordą ir Torontą. Vizitas baigėsi Kanados dienos iškilmėmis Otavoje.**

**Kanadoje lankėsi Ukrainos ministeris pirmininkas Pavlo Lazarenko, kuris atvyko birželio viduryje su 100 verslo atstovų delegacija paieškoti užsienio investicijų. Ji Otavoje iškilmingai priėmė Kanados min. pirmininkas Jean Chretien. Delegacija keliavo į Vakarų, aplankydama Vinipegą, Reginą ir Kalgari. (Nukelta į 6-tą psl.)**



Sibirinių trėmimų minėjimas — ekumeninės pamaldos Toronte įvyko 1997 m. birželio 12 d. Šv. Andriejaus liuteronų šventovėje. Nuotraukoje viršų — žuvusių trėminių atminimui žvakutes uždegusios LIVIJA JONAITYTĖ (dešinėje) ir latvaitė, apačioje KLKM dr. J. Lietuvos kankinių parapijos skrybiaus vėliavininkė — C. PAKŠTINĖ (kairėje) ir S. BARTUSEVIČIENĖ procesijoje. Nuotr. I. Vibrienės

### Savaitė Lietuvoje

#### Prezidentas Lenkijoje

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas birželio 19 d. lankėsi Lenkijoje oficialiu vizitu. Vyko priėmimo iškilmės, delegacijų derybos. Lenkijos ir Lietuvos prezidentai pasirašė bendrą pareiškimą ir susitarė dėl Konsultacinio komiteto tarp Lenkijos ir Lietuvos prezidentų įsteigimo, praneša ELTA. Pareiškime pabrėžiama Lietuvos ir Lenkijos tarpusavės paramos svarba.

Vilniuje tą pačią dieną seimo buvo patvirtinta Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės sutartis dėl apsiėmimo įsistatytos karinės informacijos saugos. Ji buvo pasirašyta š. m. vasario mėn. Panaši sutartis jau pasirašyta tarp Lietuvos krašto apsaugos ministerijos bei JAV gynybos departamento, numatyta taip pat daryti su Danija, Latvija ir Estija.

#### Lankėsi Austrijos vicekancleris

Birželio 19 d. Lietuvoje lankėsi Austrijos vicekancleris, užsienio reikalų ministeris ir Austrijos liaudies partijos vadovas Wolfgang Schussel. Jo vizito tikslas buvo dalyvauti Austrijos pasiuntinybės atidaryme. Jo nuomone, Lietuvos ir Austrijos santykiai nėra problematiški, galima būtų juos plėsti, skelbia "Lietuvos rytas" (nr. 141). Austrija užima septintą vietą investuotojų į Lietuvą sąrašą, sparčiai auga ekonominis ir turistinis judėjimas.

Kaip rašo ELTA, vicekancleris pareiškė Austrijos nuostata, jog derybos dėl narystės Europos sąjungoje (ES) turi prasidėti tuo pačiu metu su visomis kandidatėmis. Jis tikisi, kad liepos mėn. numatoma paskelbti Europos komisijos nuomonę apie 11 valstybių kandidatų ir ji bus "pagrįsta ne politiniais interais, o konkrečiais techniniais duomenimis". Svečias taip pat priminė, jog tik šių metų pabaigoje Liuksemburge vyksiančia-

me susitikime bus apsispręsta dėl derybų su narystės siekiančiais kraštais.

#### Stengiamasi stabdyti korupciją

Lietuvos seimas birželio 19 d. priėmė Pinigų plovimo išankstinio apsaugojimo įstatymą, kuris įpareigoja bankų ir kitų kredito įstaigų vadovus informuoti Mokesčių policiją, jei klientas "disponuoja didelėmis neaiškios kilmės pinigų sumomis", rašo ELTA. Šis įstatymas atitinka Baltijos asamblėjos rezoliucijas dėl kovos su pinigų plovimu, o Lietuva yra pirmoji iš Baltijos valstybių, priėmusi tokį įstatymą.

#### Sustabdyta banko veikla

"Lietuvos ryto" žiniomis (nr. 136), nuo birželio 13 d. Lietuvos banko valdyba atšaukė "Tauro" banko veiklos leidimą. Bankas nepajėgė grąžinti pasukintų Lietuvos banko suteiktos likvidavimo paskolos, "Tauro" liko skolingas 13.7 mln. litų. Sustabdytas banko pirmininko Genadijaus Konopliovo įgaliojimas, atsistatydino visa banko taryba. Kartu su Lietuvos banko paskola "Tauro" banko įsipareigojimai valstybei jau siekia daugiau kaip 95 mln. litų. Birželio 23 d. G. Konopliovas nusišovė.

#### Mažėja skolos energetikams

BNS praneša, kad vartotojų skolos bendrovei "Lietuvos energija" gegužės mėnesį sumažėjo ir dabar siekia 201.7 mln. litų. Iš valstybės biudžeto išlaidų komos įstaigos už suvartotą energiją dabar skolingos 16.6 mln. litų, iš savivaldybių biudžetų — 36.9 mln. litų. Gyventojų skolos sumažėjo nuo 62.9 mln. iki 61.6 mln. litų.

Birželio 15 d. pranešama, kad bendrovė didina akcinį kapitalą nuo 2.833 bln. iki 2.848 bln. litų. "Lietuvos energija" išleidžia 15.33 mln. litų vertės pa-

(Nukelta į 2-rą psl.)

### Pas garsųjį Simą Kudirką

Dešimt minučių pas Kalifornijoje gyvenantį tautietį, kadaise nustebinusi sovietinę imperiją ir Ameriką

#### KUN. K. J. AMBRASA, SJ

Ne tik namuose kaip vėjas lekia dienos. Dar greičiau jos skuba svetur. Jau vėlus metas, kone vidurnaktis. Reikia grįžti atgalios į svetimus mons. Algirdo Olšausko, Šv. Kazimiero parapijos klebono, ir prel. Jono Kučingio, ką tik atšventusio savo 60-ties metų kunigystės sukaktį, namus-kleboniją. Tikėtai mielo mūsų vairotojo pasiūlymas — užvažiuojam dešimčiai minučių pas Simą Kudirką sulaužo visus pasiryžimus.

#### Jo nuotykiai

"Važiuojam, būtinai važiuojam", — raginu vairotoją. Ne kantriai sėdėjau automobilyje, kuris kaip vėjas skrieja, mažiau apie vienos mūsų tautos išskirtinės, drąsios asmenybės gyvenimą.

Gimęs 1930 m. Griškabūdyje, Vilniuje baigė aštuonmetę, o 1959 m. radijo mokyklą. Dirbo radiistu sovietiniame žuvų apdirbimo laive "Kovinė šlovė" (Boevaja slava), o vėliau "Tarybų Lietuva" (Sovietiskaja Litva) laive, kuriuo atplaukęs 1970 m. lapkričio 23 d. pavakare ryžosi išsiversti iš sovietinio glėbio — šoko lemtingą šuolį iš greta buvusios plaukiojančios lietuviškos bazės į amerikonišką kuterį "Vigilant" (Budrusis).

Visai neseniai lietuviškoje spaudoje apie tuos įvykius šiomis dienomis štai kaip buvo rašyta: "1970 metų lapkričio 23-ąją, vakarop, JAV teritoriniuose vandenynuose, netoli Masačiūseto valstijos, atsitiko įvykis, apie kurį vėliau nemažai buvo šnekama ir rašoma. O vienas amerikiečių žurnalistas iš Filadelfijos net parašė knygą. Anapus buvo sukurtas ir televizijos filmas".

"Lietuvos laivyno plaukiančioje bazėje "Sovietiskaja Litva", šeštojo dešimtmečio pradžioje pastatytoje Gdanskio laivų statykloje, JAV ir SSR žvejybos delegacijos tarėsi dėl plekšnių žūklės. Amerikiečiai pas sovietų žvejus buvo atplaukę kranto apsaugos laivą "Vigilant". Derybos užtruko. Amerikiečiai papietavo bazėje "Sovietiskaja Litva" ir jau rengėsi atsivartuoti. Netikėtai iš sovietinio laivo — kaip vaiduokliškas šešėlis virš ramaus vandenyno, kurį jau ėmė supti nakties sutemos, — stryktelėjo kažkas per bortą amerikiečių pusėn. Laive "Sovietiskaja Litva" tai spėjo pastebėti ne vienas. Šitai keturiasdešimtmetis "Sovietiskaja Litva" radiistas Simas Kudirkas, gimęs Griškabūdyje kaime, Šakių rajone, tebaigęs septynias klases dviejų mažamečių vaikų tėvas, tuo metu gyvenęs Klaipėdoje, atkreipė nemažos pasaulio dalies visuomenės dėmesį. Sovietų Sąjungoje tuo metu sąstingio medis giliai leido šaknis. Ir, suprantama, po šio įvykio buvo stengiamasi vaizduoti, kad nieko tokio neatsitiko. S. Kudirkas pas amerikiečių laivą kapitoną paprašė politinio prieglobsčio. Tačiau amerikiečiai grąžino peršokusį į jų laivą S. Kudirką. Vilniuje po pusės metų "už tėvynės išdavystę" jį teisė Lietuvos SSR Aukščiausiasis teismas, kurio pirmininkavo 38-metis šio teismo narys Jonas Misiūnas.

#### Sovietinis raugas

Krinta į akis keli dalykai. Dabartinio nepriklausomos lietuvių spaudos žurnalisto tebėra vartojama sovietinė terminologija. Matyti ir jo atlaidus, tiesiog bičiuliškas požiūris į buvusius komunistus, teisininkus ir visą anuometinį gyvenimą. Aki-vaizdžios pastangos menkinti

net patį S. Kudirką: "tebaigęs septynias klases". Tuo tarpu Vilniuje jis baigė aštuonmetę ir dar radijo mokyklą. Jis buvo siaubingai sudaužytas, kankintas ir niekinamas. Apie tai nėra pusės žodžio, o apie nuteistą Kudirką skliausteliuose priduria: "praleido lageryje metus su trupučiu". Tarsi norėta pasakyti — tiek mažai. O apie partinį Aukščiausio teismo 38-metį teisėją Joną Misiūną, tarsi mėginant jį išgarsinti ir reabilituoti už jo sprendimus, priduriama: "Gimęs Prienų rajone, prie Pakonio miestelio. Čia pokario metais, beje, veikė nemažai lietuvių partizanų, sušaudžiusių šio teisėjo tėvą, apylinkės pirmininką, pernelg uoliai tarnavusių bolševikų valdžiai".

Be to, Simas vadinamas kiemsargiu. O tai netiesa. Netikėti nepriklausomybės buvo ir dar yra įprasta ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje gyvenančių, nes ji iš pradžių pakliuvo į tokias rankas, kurios taip neseniai pasirašinėjo tremties, sušaudymo ir suėmimų dekretus, vaikė iš šventovių mokinius ir terorizavo tikinčiuosius, griovė tautos ir asmenų moralę, alino ir prievartavo kraštą.

#### Sovietinis teismas

Antra. Amerikiečiai drąsųjį lietuvių begėdiškai grąžino į žiaurios raudonosios sauvės nagus, kurie negailėtingai Simą sudaužė, sumušė ir išvežė. 1971 m. gegužės 17-20 d. okupuotos Lietuvos sovietinis teismas jį nuteisė. Per teismą drąsusis žanavykas Simas, sumanias ir dalykiškai atremdamas kaltinimus, teisėjams įrodė, kad pagal tarptautinę teisę jis visiškai nesąsąjoks nusikaltėlis. Jis savo tėvynės neišdavė, nes Tarybų Sąjungos nelaikęs savo tėvynę. Jis čia pat teisme pasakė, jog Sovietų Sąjunga turėtų grąžinti Lietuvai nepriklausomybę.

Dešimčiai metų nuteistas, nepelnytą bausmę atliko Mordevijos koncentracinėje stovykloje, kur už dalyvavimą bado

streike dar labiau buvo nubautas — perkeltas į Vladimiro kalmėjų.

#### Išvadavimas

Kadangi Simo motina — Marija Kudirkienė-Šulskienė, — gimusi 1906 m. Bruklne, todėl ir jam buvo pripažinta JAV pilietybė ir po didžiausių vargų 1974 sausio 5 d. atvykęs į Ameriką apsigyveno Niujorke, kur tapo namų administratorium. Kelerius metus dirbo "Kultūros židinyje" o nuo 1982 m. — Santa Monikoje, Kalifornijoje.

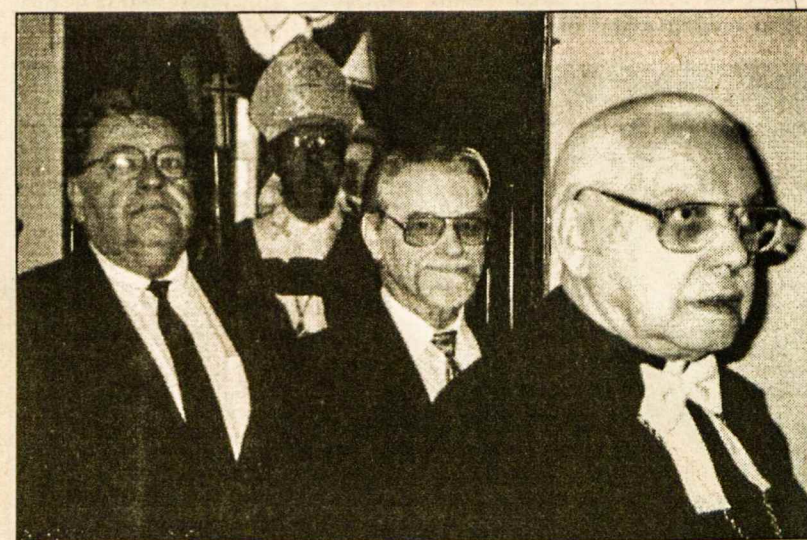
Simui Kudirkai atsidurti į šį žemyną daug padėjo trys lietuviškos moterys — D. Kezienė, R. Mironienė ir Gr. Paegle. Visuomeninių ir kitų lietuvių organizacijų padedamas Kudirka turėjo progos aplankyti nemažą po pasaulį išsibarsčiusių lietuvių bendruomenių, kuriose pasakodavo apie sovietinį gyvenimą, apie lietuvių kovą dėl savo nepriklausomybės.

Apie jo skaudžią patirtį ne kartą rašė pasaulio spauda ir rodė televizija. Pasaulio lietuvių bendruomenės remiamas 1976 m. aplankė Australiją, o 1979 — Pietų Ameriką. Nepaliko negirdomis Simo Kudirkos ir kinematografas. 1978 m. JAV "Paramount Pictures" bendrovės režisierius B. Feldman sukūrė dviejų valandų filmą "The Defection of Simas Kudirka", kurio antroji antraštė buvo kur kas skambesnė: "Istorija apie žmogaus šuolį į laisvę" (The story of man's leap for freedom). Čia Simo vaidmenį atliko akt. Alan Arkin. Apie Simo Kudirkos gyvenimą parašyta nemažai straipsnių, kelios knygos, tarp kurių — J. Gliaudos "Simas", A. Rukšėno, A. Shub, L. Eichel ir kt.

#### Pas garsųjį žanavyką

Štai pas kokį žanavyką dabar važiuojame. Todėl ne tiek magi viena už kitą gražesniais gėlėmis apsidodint Santa Monikos pakelės, išnašūs namai, kiek būsimasis susitikimas:

(Nukelta į 2-rą psl.)



Dalis procesijos dalyvių sibirinių trėmimų minėjime 1997 m. birželio 12 d. Toronte Šv. Andriejaus liuteronų šventovėje. Antras iš dešinės — KLB krašto valdybos pirm. A. VAIČIŪNAS, trečias — liuteronų arkivyskupas UDO PETERSOO. Nuotr. I. Vibrienės

### Šiame numeryje

#### Pinigai ir trupiniai

Finansinė fondų parama nėra premijos už veiklą

#### Pas garsųjį Simą Kudirką

Žurnalistas menkina nukentėjusį, o garsina teisėją

#### Vienuolio sankirtis su hierarchija

Lenkijos skurdas gyvenimo kaltininkais laikomi masonai, žydai

#### Žemaitijos laisvės kovotojai

Šie vyrai būtų labai reikalingi Lietuvos atstatymui

#### Žurnalas, atskleidžiantis Lietuvą pasauliui

"Lithuania in the World" — puikus periodinis leidinys

#### Mokslo ir kūrybos dienos

Ruošiamasi plačios apimties renginiui Čikagoje

#### Žvatinis nuosalybės rašytojas

Velionis Pranas D. Girdžius stovi avangardo priekyje



# TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.  
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760  
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".  
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,  
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,  
rėmėjo – \$50, garbės – \$60. Oro paštu į užjūrius – \$115. Amerikoje – JAV dol.  
Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją.  
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį  
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-  
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.  
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)  
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in  
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,  
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.  
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular  
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS  
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes  
to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA  
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario  
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

## RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvių katalikų mokytojų sąjunga ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos Kauno skyrius gegužės 16 d. surengė konferenciją "Dvasinių vertybių ir demokratinių santykių formavimas reformuotoje mokykloje". Dalyvavo švietimo darbuotojai, miestų ir rajonų bei visuomeninių organizacijų atstovai, dvasininkai iš visų Lietuvos vyskupijų. Vadovavo s-gos pirm. E. Zaidienė ir Kauno miesto tarybos narys R. J. Kalesinskas.

Konferenciją malda pradėjo vysk. J. Preikšas. Švietimo ministeris Z. Zinkevičius sakė, kad švietimo reforma esanti ministerijos dėmesio centre, siūlė stiprinti vadovavimo bei psichologijos discipliną dėstytojų aukštojoje mokykloje. Seimo narys krikščionis demokratas A. Raškis nagrinėjo dorinio ugdymo problemas, mokytoja I. Černienė aptarė demokratinio vadovavimo mokyklos bendruomenės prielaidas, kun. R. Grigas perskaitė dr. A. Žygo pranešimą apie jaunimo organizacijų įtaką mokykloms. Pasisakė apie tėvų įsijungimą mokyklų veikloje, pabrėžta, kad šeima ir mokykla viena kitą papildo. Reikėtų steigti daugiau katalikiškų mokyklų.

VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanas kun. dr. Vyt. S. Vaičiūnas sakė, kad mokykla canti centras, kurio veikimas bei pažanga vienija visus, siūlė grąžinti elgesio vertinimą pažymiais, glaudžiau bendrauti su mokinių tėvais.

Pogrindžio spaudos paroda gegužės 11 d. veikė Šakių šventovėje. Buvo rodomi parapijiečių ir parapijos klebono kun. D. Brogio išsaugoti pogrindžio leidiniai. Lietuvos gyventojų tautiškosios ir rezistencijos tyrimo centro bendradarbis D. Astkinas kvietė nepamiršti tų, kurie sovietmečiu platino uždraustą spaudą.

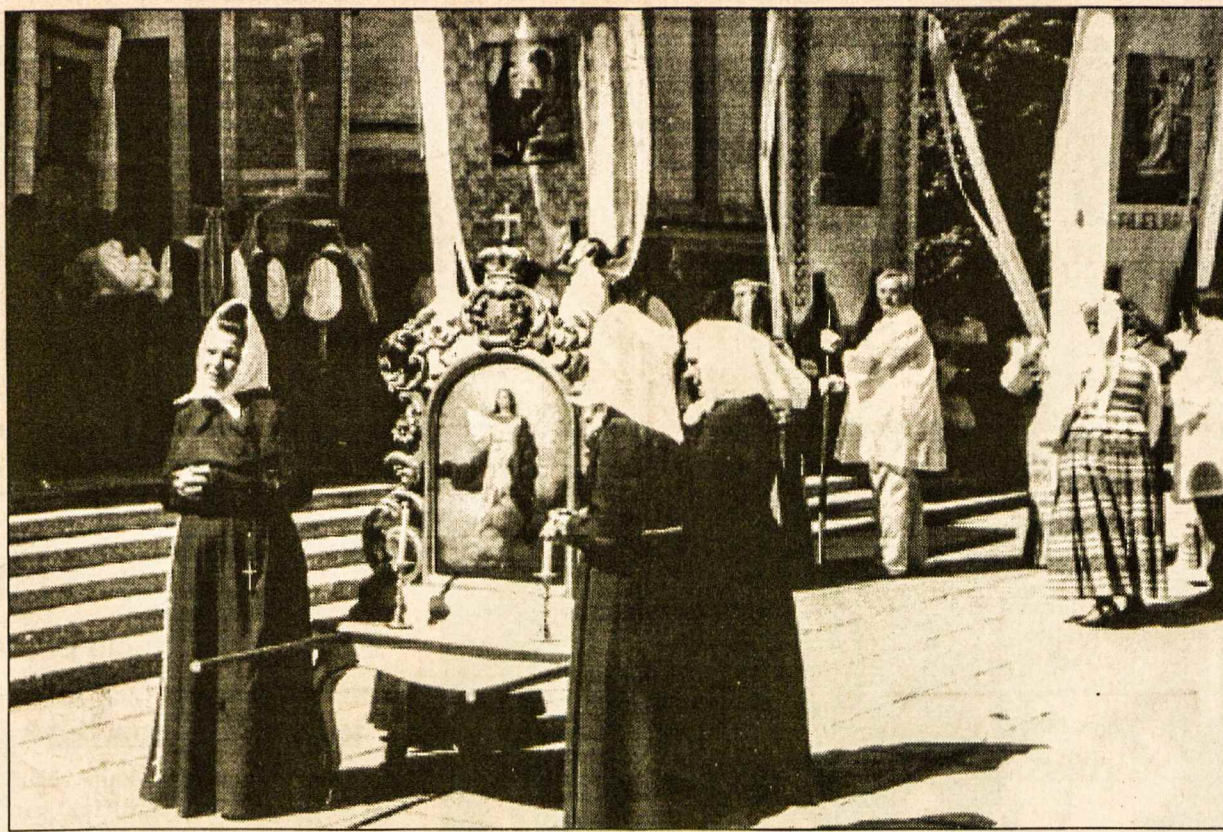
"Rūpintojėlis", pogrindžio žurnalas, gyvavęs trylika metų (1977-1990), gegužės 11 d. Vilniaus Šv. Jonų šventovėje paminėjo savo 20-tąsias metines. Žur-

nalo bendradarbis ses. A. Počiul-paitė minėjimo dalyvius supažindino su žurnalo tikslais, temomis, struktūra. Žurnalas rūpinosi dvasiniais tautos reikalais.

Pasaulio gydytojų federacijos "Už gyvybę" Lietuvos dr-jos (PGFGLA) Kauno krašto nariai gegužės 14 d. Kauno Šeimos centre susirinko pasitarti ir iš-klausyti pranešimų rūpimais klausimais. Rudenį numatoma rengti konferencijoje norima iš-kilmingai priimti atnaujintą Hipokratą (garsaus graikų gydytojo, 460 pr. Kr. – 377) prisaiką. Pranešimą "Hipokratas prisiekia iš naujo" skaitė draugijos pirm. gyd. doc. A. Šaulauskienė. Hipokrato prisaikoje aiškiai reikalaujama saugoti žmogaus gyvybę nuo prasi-dėjimo iki natūralios mirties. Už šią prisaiką pasisako Lietu-vių katalikų mokslo akademijos pirm. prof. G. Uždavinys, vice-pirm. kun. dr. J. Boruta ir 42 ha-bilituoti medicinos daktarai. Dr-jos vicepirm. gyd. J. Tartilienė pranešė apie gautą leidimą statyti negimusiems kūdikiams paminklą Vilniaus Rasų kapinėse, Angelų kalnelyje.

Federacijos "Už gyvybę" Lie-tuvos draugija įsteigta 1990 m. Jai priklauso 213 narių, iš kurių 178 yra gydytojai. Susirinkime buvo sudaryta 5 asmenų Kauno krašto taryba. Veiklą koordinuoja far-macininkė B. Obelenienė.

Lietuvos etikos komisijos iš-plėstinis posėdis įvyko gegužės 29 d. Vilniuje. Dalyvavo pakviesti žurnalistai, medikai, psichologai, šeimos centrų specialistai. Diskutuoti erotikos ir pornografijos klausimai, tų reiškinių apibrėži-mai visuomenės informavimo priemonėse. Katalikai buvo nuo-monės, kad svarbiausia ne apibrėžimai, bet turinys ir konteks-tas. Siūlyta žymėti televizijos pro-gramas, kad tėvai žinotų apie jų turinį. Erotikos ir pornografijos laidos televizijoje turėtų būti ne-rodomos tuo laiku, kai TV pro-gramas žiūri vaikai.



Vaidas iš šventinės procesijos Panevėžio katedros šventoriuje – nešamas altorėlis ir vėliavos

Nuotr. H. Paulausko

## Vienuolio sankirtis su hierarchija

Lenkijos radijo stotis, vadovaujama vienuolio, nuklydusi į politinius laukus, susilaukė vyskupų papeikimo ir bandė ieškoti užtarimo Vatikane. Dabartinėje Lenkijoje gyvena 300.000 ukrainiečių, turinčių savo spaudą, organizacijas ir mokyklas

### KAZYS BARONAS, Vokietija

Lenkijoje veikia katalikiška radijo stotis "Radio Marija", vadovaujama vienuolio Tado Rydzyk. Pradžioje stotis džiaugėsi dideliu populiarumu, nes tris ketvirtadalius programos sudarė giesmės ir maldos. Tačiau paskutiniu metu vienuolis T. Rydzyk pradėjo skleisti poli-tinį turinį ir sulaukė iš Lenkijos hierarchijos pastabų.

Stotis, prieš dešimt metų pradėjusi savo programas, rado pritarimą ne tik Lenkijos pirmo kardinolo Glemp, bet ir Vatikano. Ši radijo stotis priklausė redemptoristų vienuolijai ir buvo vietinio pobūdžio. Vienuolis T. Rydzyk nepasitenkino tuo – iš-plėtė radijo tinklą po visą Lenkiją ir turėdavo kiekvieną dieną iki 4 milijonų klausytojų.

Deja, prieš keletą mėnesių vyskupų konferencija parodė savo nepasitenkinimą, o jos sekretorius vysk. Tadas Pieronek pareiškė, kad šios radijo stoties "kalba" yra nekrikščioniška ir neteisi, nes Lenkijos skurdaus gyvenimo kaltininkais vienuolis laiko masonus, žydus, komunistus, ekskomunistus, Europos sąjungos biurokratus Briuselyje ir Vokietijoje.

Kodėl Vokietija? Mat prieš keletą metų jis viešėjo Bavarijoje, susipyrė su savivaldybės tarnautojais, nes be leidimo prail-gino savo viešnagę (svetima-tau-čiai Vokietijoje turi gauti iš sa-vivaldybių apsigyvenimo lei-di-mą, K.B.).

Negana to – jis įsteigė orga-nizaciją "Radijo Marijos šei-ma". Tai gana didelė katalikų

tradicininkų organizacija, su ku-rios pagalba jis organizuodavo demonstracijas, ypač prie libe-ralių seimo atstovų namų, nes seime jie norėjo praveisti laisvų abortų įstatymą. Dabar jis ren-ka pinigų bankrotavusiai Dan-cigo laivų statykiai.

Negalima teisiogiai įrodyti, kad minėtoji radijo stotis sklei-dė neapykantą žydams ar ko-munistams, tačiau vyskupų kon-ferencijos sekretorius patarė vengti įvairių, kad ir nekaltai skambančių, išsišokimų.

Vienuolis nenusileido ir nu-sprendė paramos ieškoti pas popiežių. Suorganizavęs didelę maldininkų grupę, jis pasiekė Romą, tikėdamasis pasimatyti su popiežiumi. "Tygodnik Pow-szechny" rašė, kad Jonas-Pau-lius II "šeimos grupės" nepri-ėmęs. Popiežius yra linkęs kartu su Lenkijos hierarchija šlietis prie Europos sąjungos. Libera-linis katalikų laikraštis "Tygod-nik Pow-szechny" pažymėjo, kad "Radijo Marija" yra Trojos ark-lų Lenkijos Katalikų Bendri-joje.

### Ukrainiečiai Lenkijoje

Ne tik Lietuvos partizanai kovojo už savo krašto laisvę. Kovojo už ją ir ukrainiečiai, tu-rėdami du priešus – lenkus ir sovietus. 1947 m. Lenkijos ko-munistinė vyriausybė nusprendė galutinai palaužti ukrainiečių partizaninę veiklą ir tą akciją pavadino "Vyslos veiksmu". I netaisvų paimti ukrainiečiai bu-vo patalpinti Javožno koncen-tracijos stovykloje (Javožno – miestas netoli Katovicų, pri-

klausė Aušvico stovyklai, K.B.). Ukrainiečiai buvo kankinami, šimtai jų mirė.

Šiomet gegužės mėnesį su-ėjo šios liūdnos sukakties pen-kiasdešimtmetis. Į konc. stovyk-lą atvykęs unitų arkiv. Jan Mar-tyniak atlaikė gedulines Mišias. Be ukrainiečių, dalyvavo ir Len-kijos vyriausybės atstovai.

Prieš Antrąjį pasaulinį karą ukrainiečių mažuma sudarė be-veik 14% visų Lenkijos gyventojų. Tautinė savimone jie buvę žymiai stipresni už Sov. Sąjun-gos ukrainiečius. Kaip ir Vil-niaus krašto lietuviai, taip ir ukrainiečiai kovojo už savo tei-ses, rasdami paramą nepriklausomoje Lietuvoje. Plačiai buvo kalbama, kad mūsų valstybė ukrainiečiams kiekvienais me-tais skyrė net piniginę paramą, o 1936 m. ukrainiečiams nužu-džius Lenkijos ministerį, įtari-mas krito ant Vilniaus krašto lietuvių, esą jie teikė paramą.

Nustūmus Sov. Sąjungai Lenkijos sienas į vakarus, lenkai prievarta perkėlė apie 150.000 ukrainiečių į Sileziją, Rytprū-sius, Pamarį. Tai buvo stiprus smūgis partizanams, nes jie ne-gavo maisto, prieglaudos. Mat į ištremtų ukrainiečių vietą buvo atkelti lenkai. Iš likusių ukrai-niečių lenkai atėmė visą nuo-savybę, uždraudė ukrainiečių kalbą, Unitų Bendriją. Nuosa-vybė paėmė vyriausybę, unitų šventovės buvo atiduotos Len-kijos Katalikų Bendrijai.

Įtampa tarp unitų ir Lenki-jos tikinčiųjų tęsėsi beveik iki 1991 m., kai buvo įsteigta unitų vyskupija. Popiežius turėjo nu-sileisti lenkų nacionalistams, užėmusiems unitų katedrą. Jis rado kompromisą ir paskyrė unitams kitą šventovę Pšemys-lio mieste. 1993 m. Lenkijos unitai buvo išjungti iš Lenkijos katalikų hierarchijos valdžios ir tiesiogiai priskirti Vatikalui.

Šiandieną Lenkijoje gyvena apie 300.000 ukrainiečių. Savo gyvenimu jie yra patenkinti, nors iki 1989 m. vyriausybė stengėsi juos sulenkinti. Dabar jie turi ukrainietiškas mokyklas, leidyk-las, spaudą. Lenkijos seime yra ukrainiečių atstovai. Tai politi-nė diktatė – to reikalauja Kie-vo ir Varšuvos strateginė padė-tis, mėginanti sulaukyti Maskvos imperializmą.

### Kitos žinios

Miuncheno dienraštis pranešė, kad Tiuringijos Gothos miesto kapinėse vandaliai sulau-žė kryžius, išvartė antkapius, išrovė geles. Kapinėse yra pa-laidota 60 prievarta atvežtų dar-bininkų iš Lietuvos ir Latvijos. Policija įtaria šėtono kulto pa-sekėjus arba dešiniuosius eks-tremistus.

"Bild" dienraštis gegužės 14 d. pranešė, kad vakarinėje Lie-tuvos dalyje, virš Girkūnų kai-mo, Kęstutis Nesavas pastebė-jęs skraidančias šviesias lėkštes. Jis skubiai pasiėmęs žmogų ir tris kaimynus. UFO vadinamos lėkštės nusileidusios iki dešim-ties metrų ir staiga vėl dingusios iš lietuvių akių.

## Pas garsųjį Simą Kudirką

(Atkelta iš 1-mo psl.)

"– Ponas Simai, ponas Si-mai, atdaryk vartelius ir įleisk svetelius", – pro atdarą į antro aukšto langą iš gatvės pusės šaukia mūsų judrusis vairuoto-jas, dažnai susitinkąs su Ku-dirka.

Netrukus girdime, kad ka-žin kas iš viršaus atskuba, at-brazda. Pro duris beveik teki-na, vienmarškinis, drūtas, pe-čiuitas, regis, šiek tiek net gunk-telėjęs. O gal tik dėl mažo ūgio ir dėl gyvumo šitaip man atro-dė tas garsusis zanavykas. Tučtuojau su mumis pasilabinęs, regis, kad būtime šimtus kartų su juo matėsi, nusiveda į savo prižiūri-mą namą (jo viename bute gy-vena), kurį jis tvarko ir admi-nistruoja, vedasi į savo kuklų, – paprastais baldais, knygomis ir būtiniausiu inventoriumi aprū-pintą, bet suduvietiško nuošir-dumo kupiną nedidelę patalpą.

Susėdus prie stalų paklau-sia: "Gal alkani? Gal norėtumė-te kokį kasnį? Turiu skumbrės ir kitokios žuvies!" Na, jei rūky-tų žuvų Simas turi, tai kaipgi ga-lima atsakyti: "Nešk Simai, nešk, ką turi. Juk negalima sve-tingumo nepriimti. Geriau pil-vas truks, negu valgis rugs!" – padrašiname šeimnininką ir eina-me virtuvėn, kad jam padėtume atnešti nemažais gabalais surai-kytos žuvies ir duonos. Tikrai gera, kai atsiduri pas žmogų, su kuriuo nereikia varžytis, dabinti ir kuklintis. Žiūriu į jo žemą stotą, vikriai besisukinęjantį ankštoje virtuvėlėje, į saulėje įdegusią ir gerokai nuo pliktelė-jimo savo plotus padidinusią kaktą, tvirtas rankas ir gėriuosį jo šnekių paprastumą.

Deja, ilgiau pasėdėti, nei plačiau pasikalbėti nėra kada. Imu rašiklį į rankas ir rašau Simui Kudirkai kelis klausimus. Kuo greičiau parašęs, Si-mai, nedelsiant pasiūsk atsaky-mus į Kanadą. Gaila, kad nėra

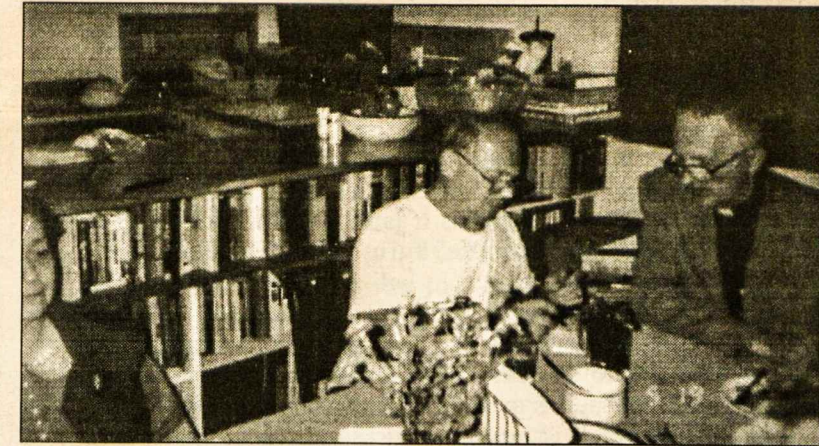
kada nei su tavimi, nei ką tik su-grįžusia namo Tavo žmona Ge-nute pasikalbėti. Tikiuosi, kad toji skaitoma rusų kalba knyga, štai kurią matau ant stalo, pri-mena kai kurias Tavo gyvenimo akimirkas.

### Nuteisė ir reabilitavo

Dešimt penkiolika minučių su Simu Kudirka prabėgo. Vin-giuojant tamsiomis Santa Moni-kos gatvėmis prisiminiau nese-niai laikraštyje skaitytas eilutes: "Teisėjas J. Misiūnas, nuteisęs S. Kudirką 10 metų (praleido lageryje metus su trupučiu), vė-liau jau siuntė jam to paties teismo (!) reabilitacinį laišką į Santa Moniką, netoli Los An-dželo. Teisėjui buvau davęs Si-mo Kudirkos adresą. Mat šokė-jai Česlovas ir Jūratė Norvaišos, syki keliaudami automobiliu po JAV, S. Kudirkai perdavė apie jį mano pirmą publikaciją Lie-tuvos spaudoje. Nežinau, kaip šiomis dienomis, bet tada mūsų tautietis gyveno vienišas, turėjo kuklų namų prižiūrėtojo (saky-sim, kaip mūsų kiemsargio) darbą ir didžiulę asmeninę bib-lioteką. Bet jis dar netikėjo per-mainomis Lietuvoje. (Bronius Jursė, gyvasis Lietuvos laisvės fakelas gegužės ugnyje, "XXI a." 1997.V.16, nr. 38, p. 7)"

### Rengiasi Lietuvon

Tikriausiai tame pačiame name Simas su žmona Genute gyvena ir šiandien. Man regis, nei jis vienišas, nei taip jau ne-betikiš permainomis Lietuvoje. Kiek girdėjau, sulaukęs pensijos, rengiasi grįžti išsiilgtojon Lietuvon. O tuo tarpu – jis nor-malus, dar ganėtinai judrus, kal-bus ir švetingas. Tikiuosi, kad pokalbį, kurio mudu dėl laikos skubos negalėjome net pradėti, užbaigsime tada, kai jis atsakys į paliktus klausimus ir atsiųs laiškų nurodytu adresu. Taigi, mal-onūs skaitytojai, galbūt pokal-bis us Simu Kudirka dar ne-sibaigė...



Kun. K. J. AMBRASAS, SJ, kalbasi su SIMU KUDIRKA Kalifornijoje. Kairėje žmona – GENUTĖ KUDIRKIENĖ

### A+A

## JUSTUI VENSLOVAIČIUI

mirus,

jo žmoną APOLONIJĄ, vaikus ir vaikaičius nuoširdžiai užjaučiame –

Joana Bubulienė  
Edvardas Bubulis ir šeima  
Diana Wiese ir šeima

### BRANGIAI DRAUGEI

### A+A

## DANUTEI RUKŠIENEI

mirus,

jos vyrą STASĮ, dukrą ŽIVILĘ, seserį LIUDĄ su šeima, brolių ALBINĄ su šeima bei kitus artimuosius Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

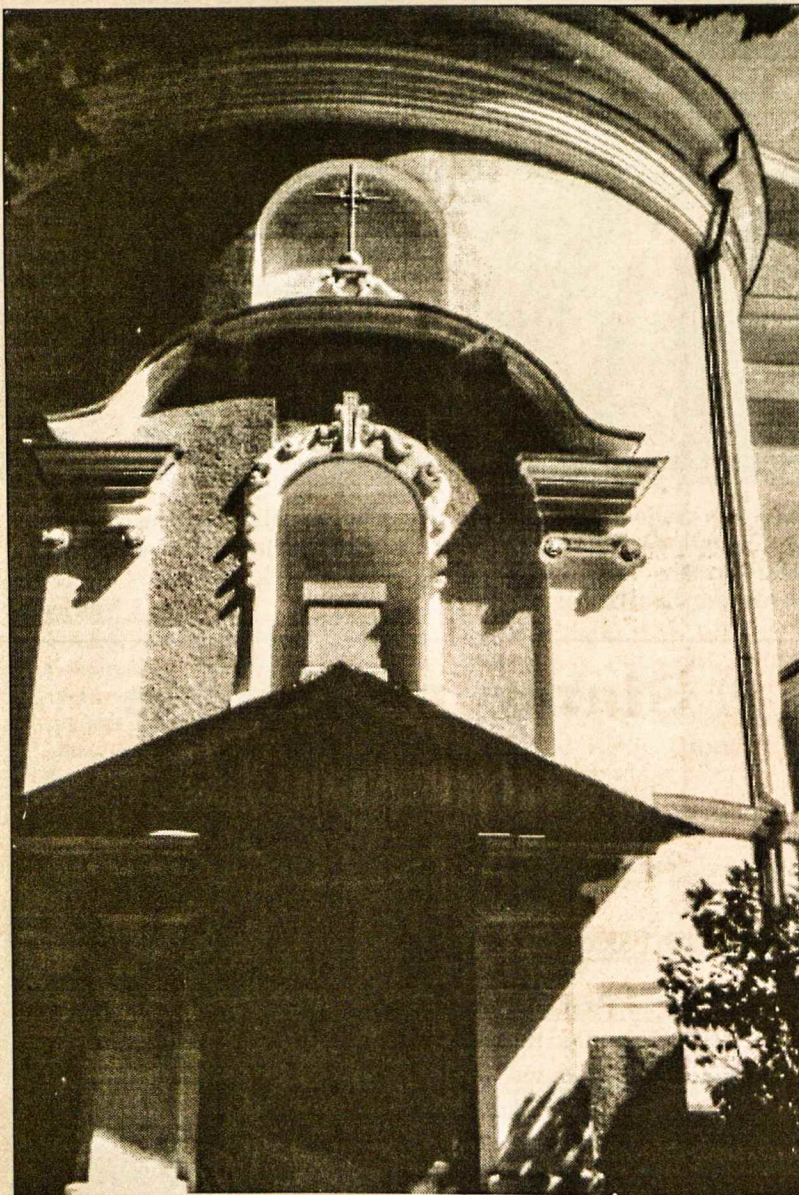
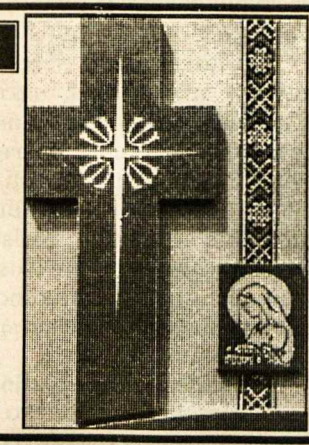
Nina Pečiulytė  
Valė ir Vytas Rasiuliai ir sūnūs –  
Andrius su šeima, Paulius su šeima  
ir Edvardas

### SMITH MONUMENT CO. LTD.

- (nuo 1919 metų)
- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road  
(tarp Eglinton ir St. Clair),  
Toronto, Ontario M6N 3P7



Vyskupo KAZIMIERO PALTAROKO (1875-1958) kriptą Panevėžio katedroje Nuotr. H. Paulausko

### A+A

## AUGSTUI UNDERIUI

mirus,

jo žmoną EUGENIJĄ, dukras – SNIEGUOLĘ ir RAMUNĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

Joana Bubulienė  
Edvardas Bubulis su šeima  
Diana Wiese su šeima



# Žemaitijos laisvės kovotojai

Sudaromi jų sąrašai. Vien žuvusių kovotojų skaičius siekia beveik 2000

## HENRIKAS KUDREIKIS

Buvęs politinis kalinys Vytautas Steponaitis atliko svarbų darbą: sudarė visos Pietų Žemaitijos (buv. Raseinių, Tauragės ir iš dalies Kėdainių, Kauno, Šiaulių) žuvusių Lietuvos laisvės armijos (LLA) ir partizanų Kęstučio apygardos žuvusių sąrašus. Jis taip pat surinko žinias iš spausdintų šaltinių ir iš įvairių archyvų.

Daugelio partizanų pavardės nėra žinomos, nes savo aukų bolševikai (bent iki 1946 m.) nesistengdavo atpažinti ir išniekintus jų kūnus palikdavo mūšio laukuose ar susprogdindavo bunkeriuose, duobėse bei šuliniuose. Kai kurie partizanai mūšio eigoje susisprogdindavo, kad liktų neatpažinti ir nepakenktų giminėms.

Neįmanoma nustatyti visų masinių žudynių aukų, kai vienu metu žūdavo šimtai žmonių pvz. prie Ariogalos, Burbinės ir Birbiliškės miškuose). Sąrašas būtų dar ilgesnis, jei būtų įtraukti visi nekaltai žuvę ir nukankinti piliečiai, partizanų šeimų nariai, ryšininkai, rėmėjai ir tremtiniai. Taip pat surašyti ne visi, kurie praėjo kankinimų stovyklų kančių kelius, pažeminti ir, netekę sveikatos, mirę jau grįžę gimtinėn.

Ankstyvesnėje P. Žemaitijos žuvusių partizanų knygelėje suregistruoti 1025, dabar šiame naujame leidinyje pridėta dar 810 žuvusių. Iš viso – 1835 žuvę partizanai.

Per 182 puslapius tęsiasi Pietų Žemaitijos didvyrių sąrašai. Perskaičiau keikvieną puslapį, kiekvieną pavardę, stebėjau jų veidus nuotraukose. Man grįžo vaikystės ir ankstyvos jaunystės laikai. Štai veidai kaimynų, parapijiečių, pažįstamų, giminų, žymių partizanų vadų Kazimiero ir Petro, pradžios mokyklos, Raseinių gimnazijos klasės draugų, žymių Kęstučio apygardos vadų Antano ir Vaclovo. Dauguma su Lietuvos kariuomenės uniformomis. Kad ir pavėluotai, jie pakilo kovon prieš žiaurius savo tautos okupantus. Šie visi vyrai būtų labai reikalingi Lietuvos valstybės ir tautos atstatymo darbuose. Lenkiu Jums savo galvą ir aukojau maldą už Jūsų vėles. Amžina garbė Pietų Žemaitijos didvyriams.

Antroje knygos dalyje minimos priežastys, paskatinusios tautą pakilti į aktyvią kovą prieš raudonuosius okupantus. Suminėtos žymesnės kautynės Pietų Žemaitijoje.

Pagal Kęstučio apygardos vado av. ltn. Juozo Kasperavičiaus pranešimą, 1947.I.17 apygardoje buvo 1797 kovotojai. Po „centro atstovo“ išdaviko J. Markulio-Erelio vizito 1949.XII, 22 Batakių štabo buveinė buvo

iššifruota. 1947.IV.6 štabo bunkerį ir apylinkę apsupo gausūs NKVD ir pasieniečių daliniai. Žuvo vadas J. Kasperavičius ir jo adjutantas A. Biliūnas. J. Kasperavičiui partizanų vyriausia vadovybė pripažino Lietuvos karžygio vardą.

Su išdavikų pagalba bolševikai suėmė sekantį Kęstučio apygardos vadą kpt. J. Žemaitį. Po jo buvo vadai: kpt. A. Milaševičius, kpt. A. Mielius, mokytojas H. Danilevičius, kpt. V. Guzas, Petras Bartkus, V. Grigonis, ir mokyt. A. Bakšys. Visi jie žuvo kaip didvyriai. Paskutinis Kęstučio apygardos vadas Povilas Morkūnas-Rimantas žuvo štabo bunkeryje tarp Šiluvos ir Tytuvėnų 1953.VI.19.

## Žymesnės kautynės

Kpt. Adolfo Eidimto vadovaujamas LLA karių būrys užėmė Serečdžių. Buvo nukauti 9 enkavedistai, išlaisvinti politiniai kaliniai. Žuvo tik 1 partizanas. 1944.XII.5 Birbiliškės partizanai užėmė Girkalnio miestelį. Sunaikino pylivų dokumentus, išvadavo kalinus. Nuostolių partizanams nebuvo.

Didelės rusų kariuomenės pajėgos puolė Paliepių Pušynėje stovyklaujančius partizanus. Pastarieji nukovė daugiau kaip 100 okupantų. Žuvo 14 partizanų. Mūšiu vadovavo Lietuvos kariuomenės karininkai: Vl. Karočka-Dūdelė, J. Kostyra ir kpt. Vl. Pabarčius.

1945.IV.17 Rolando būrys užėmė Batakių miestelį. Išlaisvino kalinus, sunaikino bolševikų dokumentus. Žuvo 1 partizanas. 1945.VI.8 partizanai antrą kartą užėmė Serečdžių. Nukovė 12 rusų kareivių ir vietos komunistų. Buvo sužeisti 2 partizanai. 1945 birželio mėn. vienas savanorių rinktinės būrys užėmė Biliūnų (prie Raseinių) ligoninę ir išvadavo 3 sužeistus partizanus, jų tarpe av. ltn. J. Kasperavičius.

1945.VII.22 įvyko garsusis Virtukų mūšis (prie Liolių, Kelmės valsč.) Stovyklą puolė 2 rusų kariuomenės pulkai. Pasiitraukimą dengė ir žuvo 13 Liolių būrio partizanų. Nukauta per 40 rusų.

Iš viso išspausdinta 68 trumpi mūšių aprašymai. Čia tik jų maža dalis. Reikia tikėtis, kad ateityje pasirodys platesnė Kęstučio apygardos veikimo apžvalga. Trečioje knygos dalyje išspausdintas partizanų slapyvardžių sąrašas, partizanų dalinių fotografijos bei (daugiausia rusiškų) partizanų būrių paskirstymo (1951 m. KGB karininko J. Blocho) žemėlapiai.

Leidinio pavadinimas – Laisvės kovų aukos Pietų Žemaitijoje“. Sudarė ir parengė spaudai Vytautas Steponaitis. Išleido „I laisvę“ fondo Lietuvos filialas, Kaunas, 1996, 252 psl.



Mažeikių kalinų ir tremtinių choras prie Šv. Tėvo kryžiaus Kryžių kalne, Šiaulių rajone. Pirmoji iš dešinės – buvusi Vyt. Baltušio-Girinio kuopos ryšininkė, Sibiro tremtinė Stasė Vedrickaitė-Gapševičienė. Tai viena iš tų trijų, kurios naktį iškasė savo vado lavoną ir vėliau palaidojo su visomis Katalikų Bendrijos apeigomis. Nuotrauka atsiųsta „TŽ“ bendradarbiui Leonui Baltušiiui

## A+A

## AUGUSTUI UNDERIUI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai EUGENIJAI, dukroms – SNIEGUOLEI ir RAMUNEI su šeima, giminėms bei artimiesiems –

Stasys, Marija, Dana Jokubaičiai



Vaizdas nuo Kupiškio piliakalnio

Nuotr. H. Paulausko

## “Lithuania in the World”

## Žurnalas, atskleidžiantis Lietuvą pasauliui

### IGNAS MEDZIUKAS.

#### Los Angeles

Žurnalas leidžiamas anglų kalba Lietuvoje, Vilniuje, bendradarbiaujant su Lietuvos oro linijomis. Vyr. redaktorius – Stasys Kašauskas. Leidėjai – „Du Ka Ltd.“, T. Vrublevskio 6, Vilnius. Spausdinamas Adomo Jakšto spaustuviųje Kaišiadoryse geros kokybės popieriuje, gausiai iliustruotas puikomis spalvotomis nuotraukomis. Išeina 6 kartus per mėnesį. Prenumerata \$39. Nr. 1, 1997.

Žurnale rašoma apie politiką, ekonomiką ir verslą, transportą, meną ir tradicijas, sportą ir kita.

Pokalyje seimo pirm. Vytautas Landsbergis, pavadintas Lietuvos nepriklausomybės architektu, atsako į klausimus pirmiausia dėl koalicijos su krikščionimis demokratais. Susitarta, ypač kiek tai liečia užsienio politiką. Naujo seimo ir vyriausybės svarbiausias uždavinys – tvarka ekonominiame ir socialiniame gyvenime, finansai ir įstatymų vykdymas. Ypatinai kova su įsisakijusiu organizuotu nusikaltimu. Įsijungimas į Vakarų Europos sąjungą ir ŠAS yra pagrindinis tikslas visų svarbesnių politinių partijų.

Straipsnyje „Nauja vyriausybė“ išvardinta 17 ministerijų su jų vadovais. Pateikiama apie kiekvieną biografinių žinių: politinė priklausomybė, išsilavinimas, patirtis, šeimyninė padėtis.

Nika Aukštaitytė straipsnyje „Pakėlus šimtmečių uždangą“ supažindina su Vilniaus praeitimi. Gedimino pilis – Vilniaus simbolis stovi miesto centre, kur susijungia Neris su Vilnele. Aprašoma kadaise turėjusi didelės reikšmės Vilniaus fortifikacija, Aukštutinė ir Žemutinė pilys. Paskutinioji buvo Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės politinis, ekonominis ir religinio gyvenimo centras.

Svarbus statinsys katedra su Šv. Kazimiero koplyčia. Katedroje buvo mauzoliejus, kur buvo laidojami kunigaikščiai, arkivyskupai, tarp jų ir Vytautas Didysis. Deja, ligšiol jo kūno liekanų nesurasta; ten palaidota jo pirmoji žmona Ona, didysis kunigaikštis Švitrigaila ir kiti žymūs žmonės. Oskaro Milašiaus pranašavimu, Vilnius tapsiąs Šiaurės Atėnais. Katedra turi šešis chorų. Mišios sekmdieniais transliuojamos per radiją, o švenčių metu – per televiziją. Archeologai jau 10 metų kasinėja, atskleidžiamai kunigaikščių rūmų ir apskritai Vilniaus miesto buvusią didybę.

Rašant apie žymesnius žmones, suminimi 3 asmenys: Doneta Gulbinaitė, 42 metų mokanti kurčiosius vaikus kalbėti, Jurgis Dovydatis, tautosakininkas, surinkęs daugybę tautosakos ir išleids apie 30 knygų, populiarius dainininkas Stasys Povilaitis, turįs repertuarą apie 500 dainų.

Pateikiamos trumpos žinios iš Lietuvos gyvenimo. Gyventojų skaičius mažėja. Daugelis šeimų gyvena be formalų jungtinių ryšių. Gyvenimo ilgis: vyrų 63,6, moterų 75,2 metai. Estijoje ir Latvijoje gyvenimo ilgis dar trumpesnis. Pasaulio bankas Lietuvai paskyręs 3,7 mil. dol. socialiniams reikalingams. 1997 m. Lietuvoje spėjama buvo 215.000 bedarbių.

Valdas Kaminskas, remdamasis Gallupu viešosios nuomonės duomenimis, svarbiausiu

1996 m. įvykiu laiko seimo rinkimus; konservatorių vadas V. Landsbergis buvo išrinktas populiariausiu asmeniu; nedaug nuo jo atsilikęs prezidentas Algirdas Brazauskas.

Inesis Kiškis rašo apie aplinkos švarą. Didelės reikšmės yra Baltijos jūros švara. Vandens tarša sumažėjo dėl mažiau vartojamų cheminių trąšų. 1988 m. jų buvo sunaudota 701.000 tonų, o 1992 m. tik 145.000 tonų. 1988 m. sunaudota 13.000 chemikalų kovai su kenkėjais, o 1992 m. tik 1.300 tonų. Ignalinos atominė elektros jėgainė pagamina daugiau kaip 80% elektros sunaudojamos krašto viduje. Jei saugiai vartojama, tai yra svarbiausias energijos šaltinis. Orą teršia elektros jėgainėse vartojamas mazutas. Rusų karinės bazės užteršė žemę. Jos užėmė beveik 1% visos krašto teritorijos. Tų 277 karinių bazių užteršta žemė turės būti išvalyta. Įsteigta aplinkos apsaugos ministerija. Įsteigti penki valstybiniai parkai.

Pakeičė Viktorą Šlitterį, Lietuvos garbės konsulą Australijoje, rašo Stasys Kašauskas. Šlitterio pastangomis Lietuva yra vienintelė iš buvusių Sovietų Sąjungos respublikų, kuri palaiko stipriausius kultūrinius ir ekonominius ryšius su Australija. Jo pastangomis 1990 m. Kaune pastatytas 1941 m. sukilėliams prieš bolševikus paminklas; vienas iš tų žuvusių kovotojų buvo Algirdas Šlitteris, Viktoro tėvas.

David Burgess supažindina su užsienio investicijomis Lietuvoje. Investitoriai mano, kad Lietuvos geografinė padėtis yra patogi kaip tiltas tarp vakarų ir rytų. Investicijos 1996 m. pakilo daugiau kaip 450 mil. dolerių ir vis tebekyla. Atlyginimai didėja. Infliacija mažėja. Eksportas žymiai padidėjo.

Vladas Kaminskas rašo apie naujų laikų verslininkus. Remdamasis statistikos duomenimis, sako, kad po 1990-1995 m. planinei ekonomijai žlugus, 3,4 mil. naujų verslamočių įsteigė Vidurio ir Rytų Europoje. Lietuvoje kasmet įsteigiama 11.000-12.000 naujų įmonių. Daugiausia jų yra vieno savininko, apie 70%, 23% akcijų pagrindais. 66,2% verslininkų apsieina be samdomosios jėgos, su savo šeimos nariais. Verslamočių vedėjai Lietuvoje vidutiniškai yra 39,6 metų amžiaus, Vidurio ir Rytų Europoje 41,7 metų. Daugiausia vadovauja vyrai (71,34%), baigę universitetus. Daugelis nuėjo dirbti į nekilnojamo turto prekybą, viešbučius, restoranų verslą.

1993 m. keturi Vilniaus universiteto studentai įsteigė akcinę bendrovę „Supreme“, kurios direktorium tapo Aidas Galubickas, 25 metų amžiaus. Estijos investavimo bendrovė pirkė 87% „Supreme“ akcijų.

Įdomus dalykas, kad jauna šeima Vaidotas ir Eglė Bložės, gyvenantieji ūkyje netoli Kernavės, 45 km nuo Vilniaus, įsteigė retą verslą – šunų globos namus, kuriame palieka prižiūrėti šunis miesto gyventojai, išvyksta atostogų ar verslo reikalais. Vienos dienos kaina 16 litų. Jei šuo paliekamas panašiai globali Vilniaus mieste, turi mokėti apie 40 litų dienai. Šio viešbučio savininkai Eglė, 23 m., muzikologė, Vaidotas 25 m., geodezininkas, abu gi-

mę ir išėję mokslus Vilniuje, augina du vaikus.

Valdas Matačiūnas, direktorius Manteka ir Co., užsiima saugumo sistemų įrengimu. 1997 m. turėjo 30 klientų ir 10.000 litų pajamų per mėnesį. Tai panašu į policijos veiklą. Gavus pranešimą (aliarmo signalą) iš kliento, siunčiama grupė ginkluotų patrulių.

Darius Krasauskas rašo apie Lietuvos bankus, kurie išgyvenę krizę, atsigauna ir veikia planingai. Vilniaus bankas buvo pirmas Baltijos valstybėse, pradėjęs ryšius su užsienio kapitalo rinkomis, bendradarbiaudamas su Londono Nomura International. Vilniaus bankas per 1996 m. pirmuosius tris ketvirčius gavo 16 milijonų litų pelno. Hermis, antiras savo didumu komercinis bankas, gavo dar daugiau pelno – 19,3 milijonų litų. Žinovų nuomone, Lietuvos bankai augs per ateinančius metus ir atgaus žmonių pasitikėjimą.

Algirdas Šakalys supažindina su transporto pertvarka, įsijungiant į Europos sąjungą. 1996 m. spalio 3 d. Liuksemburge Europos transporto ministerių susirinkime padarytas svarbus žingsnis įsteigti 25 valstybių bendrą rinką. Buvo padarytas sprendimas, kurį patvirtino Europos sąjungos komisija, pradėti derybas su dešimties valstybių vyriausybėmis, įskaitant ir Lietuvos. Tikslas – palaipsniui įjungti Vidurio Europos oro transportą į Europos sąjungą. Lietuvos oro linijos lėktuvai gali pasiekti pagrindinius politinius, ekonominius ir kultūrinius centrus Vakarų ir Šiaurės Europos: Londoną, Paryžių, Romą, Berlyną, Kopenhagą, Frankfurtą, Stockholmą, Varšuvą ir kitus.

Per 1996 m. pirmą pusmetį Lietuvos oro linijų bendrovė turėjo 1,8 mil. litų pelno, bet 1995 m. 13,4 mil. litų nuostolio. Oro linijos naudoja sovietų gamybos lėktuvus, todėl negali konkuruoti su Vakarų gamybos lėktuvais. Numatyta parduoti sovietų gamybos lėktuvus ir pirkti dar vieną „Boeing“ firmos lėktuvą (šiuo metu b-vė turi tris „Boeing 737“ lėktuvus), du mažesnius lėktuvus („Saab“, „Fokker“ ar „ATR“).

Apie Vilniaus senamiesčio griuvančius pastatus rašo Irena Jomantienė str. „Užmiršta dabartis“. Čia avangardinio meno paroda surengta 1996 m. rudenį įvairių krašų menininkų senuose apleistuose namuose.

Alijušas Grėbliūnas supažindina su Kauno vėlinių muziejumi, kuriame yra 3000 rodučių. Muziejiaus iniciatorius buvo dail. Antanas Žmuidzinavičius.

Giedrius Janonis rašo apie Vitalijų Janušauską, iššokusį su parašytu iš lėktuvų daugiau kaip 6725 kartus, retyškiais labai pavojingose situacijose: buvo šeši atvejai, kai parašytas neišsiskleidė.

Pagaliau trumpai supažindinama su Lietuva, kuri turi 65.300 kv. km ir 3.712.000 gyventojų.

„Lithuania in the World“ žurnalas – puikus periodinis leidinys, supažindinąs užsieniečius su Lietuva ir jos įžymybėmis.

• Niekas nežino kas yra mirtis – galbūt ji yra didžiausia geradarybė žmogui. Tačiau visi jos bijo, tarytum žinodami, kad ji yra didžiausia blogybė. Platonas

# Lietuvių genčių kovos prieš 700 metų

Zigmo Raulinaičio istorinė knyga  
“Karaliaus palikimas”

## JUOZAS VITĖNAS

Apie prūsų laisvės kovas nemažai daugelio yra rašyta. Joms taip pat yra skirta pernai pasirodžiusi Zigmo Raulinaičio knyga “Karaliaus palikimas” serijoje “Lietuvos raiteliai”. Joje apžvelgiami ir nagrinėjami ypač didieji mūšiai bei kariniai žygiai dvidešimties metų laikotarpy: nuo karaliaus Mindaugo žuvimo 1263 m. iki Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Traidienio valdymo pabaigos 1282 m. Tai yra laikotarpis, kai Lietuvą trumčiau ar ilgiau valdė keturi didieji kunigaikščiai: Treniota 1263-1264 m., Vaišvilkas 1264-1267 m., Švarnas 1267-1268 m. ir Traidenis 1269-1282 m.

Treniota perėmė Lietuvą valdyti, kai, Mindaugą nužudžius, Vaišvilkas pabėgė į Pinską, bijodamas tėvo likimo, tačiau tas jo valdymas truko vos nepilnus metus: jis buvo nužudytas, ir Vaišvilkas grįžo į Vilnių, kur jis buvo pripažintas teisėtu Lietuvos karaliaus įpėdiniu. Per tokį trumpą laiką Treniotai nebuvo galimybės pasiekti kaip krašto valdovui. Knygoje minimi jo žygiai, kuriuos jis atliko Mindaugui valdant.

Vaišvilku grįžus į Didžiojo Lietuvos kunigaikščio sostą, grįžo ir krikščionybė, kuri, Mindaugui atsimetus ir Treniotai valdant, buvo nutumta į šalį. Tai palengvino jam sudaryti taikos sutartį su Ordinui, kuris savo žygius nukreipė į Kuršą ir Žiemgalą.

Taiką su Ordinui Vaišvilkas panaudojo 1265 m. savo žygiui į Lenkiją, kur jo raiteliai buvo pasiekę beveik Krokuvos priedurmes (62 psl.).

Knygos autorius gana plačiai aprašo įvykius Prūsijoje. Vašvilko laikais: kryžiuočių stiprinimąsi, jų rėmimą iš Vokietijos, Bohemijos karaliaus Otokaro žygius, popiežių skatinimus Ordinui (64-86 psl.).

Vaišvilkas Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės valdymą 1266 ar 1267 m. perdavė savo svainiui Švarnui ir grįžo į Ugrovenkos vienuolyną. Ar Švarnas valdė visą kraštą, anot autoriaus, nežinoma. Yra nuomonė, kad jau 1268 m. jis buvo išstumtas naujai iškilusio kunigaikščio Traidienio (98 psl.).

Knygos autorius nesiima aiškinti, kaip Traidenis įsigalėjo Lietuvos kunigaikštystės valdymą, o pasakoja apie jo karinius žygius bei karus, kurių per jo valdymo dvyliką metų buvo gausu.

Vos įsitiprinęs soste, jis atsisakė taikos su Livonija bei Volinija ir ėmė teikti pagalbą žiemgaliams. 1270 m. žiemą jis surengė žygį į estų Saarema salą, kuris baigėsi mūšiu ant Baltijos jūros ledo. Atsakydamas į Volinijos vykdomus jotvingių užpuodinėjimus, 1272 m. jis užėmė svarbią Drogichino bazę prie Bugo, o kitais metais įvykdė žygį į Liublino kraštą.

Knygoje plačiai aprašomas prūsų priešinimasis Ordinui Pagudėje, kur veikė barto vadas Divanys, žuvęs 1271 m. Po to prūsų sėkmė kovose mažėjo, nepaisant sūduvių, jotvingių ir kartais lietuvių pagalbos.

Tuo tarpu sustiprėjęs Ordinas nukreipė žygius į Notangą, kurios vadas Herkus Mantas buvo sumintas ir nužudytas. Po to žuvo ir varmių vadas Glapas. Tokiu būdu, anot autoriaus, žuvus vadams, pasipriešinimas Ordinui ėjo prie pabaigos. Tik viena Pagudė dar stipriau laikėsi, kur vadovavo Auktumas. Tačiau ir jis nesusilaikė pagalbos nei iš kaimynų, nei iš Traidienio. Tuo tarpu Ordinas, sutelkęs jėgas, suruošė didžiausias pagūdėnų skerdynes, kuromis buvo baigtas didysis prūsų sukilimas, trukęs penkiolika metų (166 psl.).

Po to Ordinas nukreipė savo jėgas užkariavimams Nadruvoje, Skalvoje, Sūduvoje-Jorvoje. Atskiras skyrius yra apie Sūduvos užkariavimą, kuris buvo baigtas 1283 m. Tuo pačiu buvo baigtas ir karas su Prūsais, trukęs 53 metus (220 psl.).

Toliau knygoje aprašomas Livonijos frontas, kur 1279 m. lietuviai sutrukdė Ordino pajėgas prie Aizkrauklės, Žiemgalos sukilimas ir jo malšinimas, kunigaikščio Nameisio žygis 1280 metų žiemą Rygos link, pakartotini Ordino žygiai į Duobelę ir Tervetę 1280-1281 metais. Knyga baigiama trumpu paminėjimu totorių žygio į Lietuvą, mirus 1282 m. Traidieniui.

Įvykių aprašymas knygoje padalintas į daugelį skyrių. Jiems pavaizduoti daug cituojama Livonijos Eliuotojų kronika. Kai kur pažymėta, jog tai yra Alfonso Tyruolio vertimas.

**Zigmas Raulinaitis, LIETUVOS RAITELIAI, IV knyga, KARALIAUS PALIKIMAS.** Vyr. redaktorius A. Martinonis. “Kardo” leidykla, Vilnius, 1996 m. Tiražas 600 egz. 304 psl.



Paminklas Dainavos stovyklavietėje, JAV, ROMUI KALANTAI, susideginusiam prieš 25-rius metus Kaune su šūkiu: “Laisvę Lietuvai!” Paminklo autorė – dail. STASĖ SMALINSKIENĖ Nuotr. J. Urbono



# LAISVOJE TĖVYNĖJE

## KULTŪROS CENTRAI KAIME

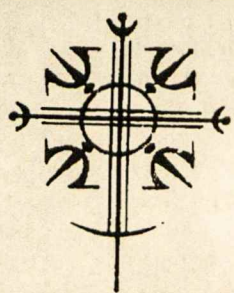
Joniškio kultūros skyrus smunkantį dvasinį žmonių gyvenimą nutarė atgaivinti sustiprinta kultūrinė veikla šio rajono kaimuose ir gyvenvietėse. Ten užgesiusius kultūros namus dabar jau pradeda pakeisti kultūros centrai. Joniškio rajone yra įsteigti keturi tokie kultūros centrai: Škaistgiryje, Gataučiuose, Gaižaičiuose ir Kriukiuose. Kultūros centrai, steigiami prie mokyklų, savo veiklon įtraukia ne tik mokytojus, bet ir kitus kultūros darbuotojus, bibliotekinius, seniūnijų tarnautojus, jaunimo atstovus, visus gyventojus, kuriems bent šiek tiek rūpi kaimo ateitis. Tokių kultūros centrų darbą viame rajone koordinuos neseniai sudaryta Joniškio rajono kultūros ir meno taryba.

## PRIE MOTINOS PAMINKLO

Prie skulptoriaus Gedimino Jokūbonio sukurto Motinos paminklo pirčiupiečiai ir jų kaimynai vis dar prisimena šį kaimą ištikusią tragediją, kai vokiečiai 1944 m. birželio 3 d. sušaudė ir sudegino 119 pirčiupiečių, nušlavė jų namus nuo žemės paviršiaus. Tai buvo vokiečių kerštas už sovietinių partizanų veiksmus Pirčiupio apylinkėse. Tie jų veiksmų tada jau buvo nereikalingi, nes vokiečiai traukėsi pralaimėję karą. Maskvai tarnavusiems sovietų partizanams, matyt, nerūpėjo jų veiksmais atnešamas vokiečių keršto pavojus lietuviams. Vokiečių ir sovietų aukos Pirčiupyje dabar kasmet prisimenamos Valkininkų šventovėje užsakytomis Mišiomis, o vakarą meldžiamasi artimųjų ir kaimynų žuvimo vietoje, kurią primena trys mediniai kryžiai. Jų atminimui padedama gėlių prie paminklo Motinai.

## PAGERBTAS DARAKTORIUS

Lietuvos mokyklos šešių šimtų metų sukakties proga Mažeikiuose buvo prisimintas ir pagerbtas daraktorius Kazimieras Jagminas atminimas. Jo vardu buvo pavadinta Mažeikių miesto pradinė mokykla. Daraktoriumi vadintas K. Jagminas buvo nelegalus švietėjas, slaptųjų mokyklų steigėjas ir puoselėtojas. Apie jį mažeikiškiai dabar nedaug turi biografinių duomenų. Nėra išlikusios net ir jo nuotraukos. Žinoma ir jo tikslis gimimo vieta. Daraktorius K. Jagminas nebuvo vedęs, neturėjo artimų giminių Mažeikiuose ar jų apylinkėse. Spėjama, kad jis lankė aukštąją mokyklą, bet buvo iš jos pašalintas už veiklą slaptuosiuose studentų rateliuose, lietuviško žodžio platinimą. Žinoma tik, kad daraktorius K. Jagminui teko Aukso dėdės, Purplio, Knabikų kaimuose. Vaikus jis mokydavo skaityti iš lietuviško elementoriaus. K. Jagminas palaidotas Knabikų kapinėse.



"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

**Louheed's Limited**  
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

naitėse. Reginos Ališauskaitės pranešimu "Lietuvos aide", ten buvusieji mokiniai bei jų tėvai, susidėję po kelis litus, savo daraktoriumi K. Jagminui 1937 m. pastatė paminklą. Jis turėtų būti vienišas toks paminklas Žemaitijoje, pastatytas mokinių iniciatyva savo mokytojų.

## SENIAUSIA MOKYKLA

Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazija yra seniausia lietuviška mokykla šiame mieste, atidaryta 1922 m. pavasarį, šiemet sulaukusi deimantinės savo veiklos sukakties. Vytauto Didžiojo gimnazijos vardas jai buvo suteiktas 1930 m., kai visa Lietuva minėjo penkiasimtas Vytauto Didžiojo mirties metines. Sovietmečiu ji buvo pavadinta Kristijono Donelaičio vidurinė mokykla. 1995 m. birželio 22 d. atgimusios Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija jai sugrąžino gimnazijos statusą, o 1996 m. balandžio 18 d. ji iš Klaipėdos miesto savivaldybės atgavo ir savo pilną anksčiau turėtąjį Vytauto Didžiojo gimnazijos vardą. Tais metais brandos atestatai buvo įteikti Vytauto Didžiojo gimnazijos pirmosios pokario laidos abiturientams. Gimnazijos direktorių sąrašą sudarė Pranas Mašiotas, dr. Kazimieras Trukanas, Vytautas Plečkaitis, Julius Balakauskas, Romas Baškys ir dabartinis Egidijus Preižgintas.

## TEISIAMIEJI NORI POILSIO

Vilniaus apygardos teisme vis dar negrinėjama 1991 m. sausio įvykių ir jų vadų byla. Jie kaltinami prieš Lietuvą nukreiptų antivalstybinių organizacijų kūrimu, aktyviu dalyvavimu jų veikloje, Lietuvos valstybės išdavimu. Pagrindinis kaltintojų dėmesys tenka Maskvos kontroliuotiems Lietuvos kompartijos vadams M. Burokevičiui, J. Jermalavičiui. Jie laikomi kalėjime, teisman atvežami policijos ir pasodinami į stiklinį narvą. Donato Stravinsko pranešimu "Lietuvos aide", kiti teisman atvyksta patys. Jų eiles padidino Maskvos kolaborantų S. Mickevičiui pradėdama byla. Jis yra buvęs radijo stoties "Tarybų Lietuva" darbuotojas. Teisiamieji kaltais neprisipažįsta, ypač Mykolas Burokevičius, kuriam teko būti Maskvos kontroliuojamos Lietuvos kompartijos pirmuoju sekretoriumi. Pasak jo, visi jam ir jo bendražygiai mesti kaltinimai yra išgalvoti ir suklastoti. Tokį M. Burokevičiaus pastebėjimą jau kelias dešimtis kartų atmetė Vilniaus apygardos teismo pirm. A. Sirydzio vadovaujama teisėjų kolegija. M. Burokevičius netgi nori poilsio teisiamiesiems. Jam ši byla esanti panaši į A. Hitlerio laikų teismus Vokietijoje. Jis betgi nė žodžiu nepriminė J. Stalinui suorganizuotų viešųjų Sovietų Sąjungos vadų teismų Maskvoje. M. Burokevičius teisme kaltinimų pažėrė ir dabartiniams Lietuvos prez. A. Brazauskui. Esą jis, prisidėjęs Lietuvos sąjūdžio veiklai, būdamas Lietuvos komunistų vadovas, paprašė Maskvą Lietuvai padidinti sovietų kariuomenės skaičių. Šiuos nepagrįstus kaltinimus prez. A. Brazauskas atmetė per savo spaudos sekr. Joną Rekešį kaip M. Burokevičiaus bandymą skaldyti vyriausybę. V. Kst.

**Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus**

(Esu "Union Gas" atstovas)

**Jurgis Jurgutis**

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.  
Hamilton, Ontario L9C 2M3

## PĖDOS SPECIALISTAS

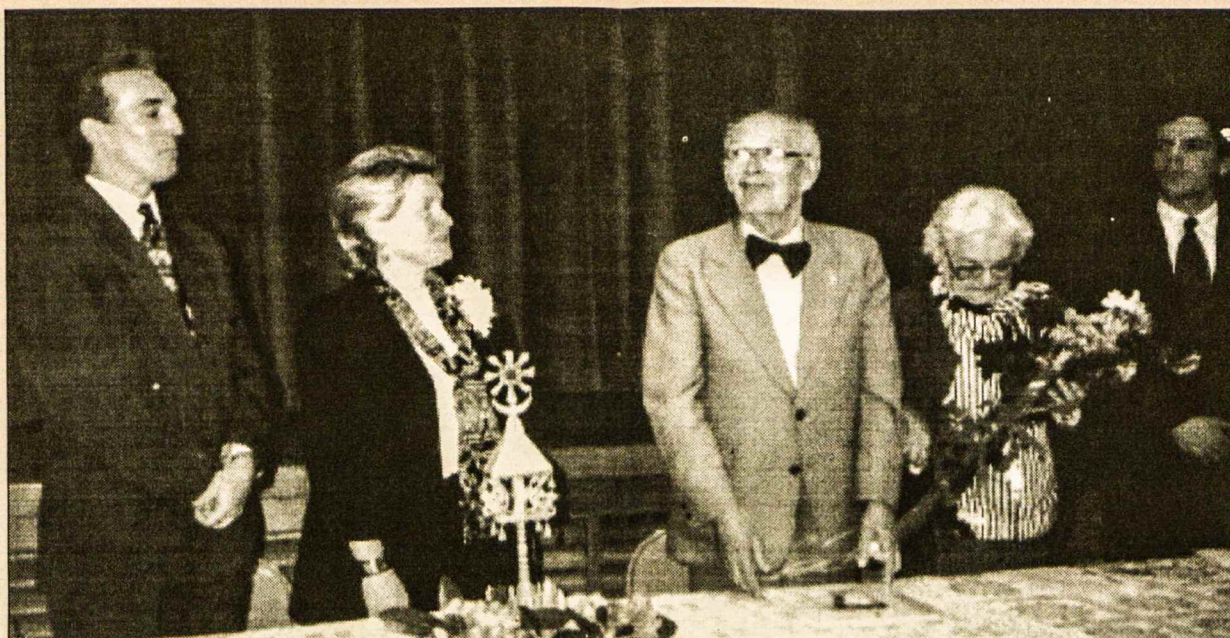
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA



**PRIMAME LIGONIUS TRIJOS JUMS PATOGIOSE VIETOSE:**

88 ANCATER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176  
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541  
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944



Klivlando ateitininkijos metinėje šventėje dalyvavo buvusieji klivlandiečiai dr. ADOLFAS ir JADVYGA DAMUŠIAI, kurie išvyksta nuolatiniam gyvenimui į Lietuvą. Iš k.: dr. M. Laniauskas, L. Šalčiuvienė, A. J. Damušiai ir D. Šilgalis. Nuotraukoje išvykstantiems giedama "Ilgiausių metų"

## Motinos diena Vokietijos Romuvoje

1997 m. gegužės 3 d. Hiutenfeldo pilyje įvyko Motinos dienos minėjimas. Šį renginį organizavo Romuvos apylinkės moterų klubas. Labai pavasariškomis nuotakoms bei orams lydinčią, renginį susirinko nepaprastai daug dalyvių. Moterų klubas susilaukė svečių iš visos Vokietijos. Suvažiavus visiems svečiams, teko atidaryti pilies salės duris ir padidinti sėdimų vietų skaičių. Taigi daugumai teko stebėti renginį kėdės pastatius parke. Dalyviams besirenkanti, jau veikė bufetas, kuris pyragus aukojusių moterų dėka buvo šiais metais ypač įvairus.

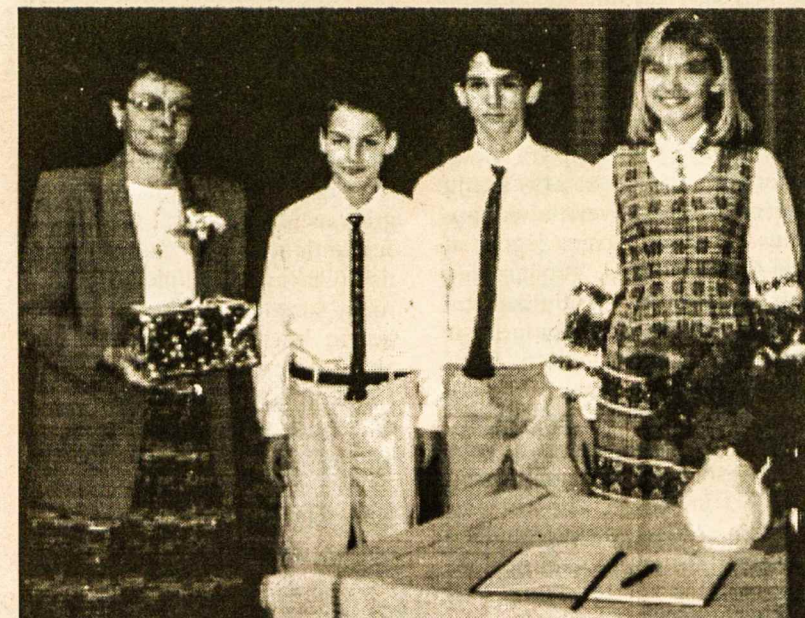
Tuo pačiu metu gretimoje salėje vyko M. Krivickaitės-Schumacher akvarelės ir tapybos darbų dailės paroda. Apie M. Krivickaitę-Schumacher ir jos darbus labai šiltai ir profesionaliai kalbėjo J. Batūraitė-Lemke. Kartu su kitais labai gausiai ir parodos atidarymą atėjusiais, J. Lemke pasižiūrėjęs, spalvinga paroda, linkėjo M. Krivickaitės-Schumacher geros tolesnės kūrybinės sėkmės.

Kiekvienai mamai ir močiutei, atėjusiai į šį minėjimą, buvo įteikta gyvų gėlių puokštelė. Programai vadovavo Romuvos moterų klubo pirmininkė J. Timpienė. Renginyje dalyvavo ir romuviečių vaikai bei gimnazijos mokiniai, kurie trumpai, bet labai įdomiai ir sveikino mamytės, dėkodami joms už meilę ir bemiegės naktis. Šių metų kalbą apie motinas pasakė Vokietijos Lietuvių bendruomenės pirmininkas Arminas Lipšys, kuriam talkino dukra.

Oficialiai programos daliai pasibaigus, klubo pirmininkė pristatė visų laukiamą pagrindinį svečią, žymų Lietuvos estrados dainininką, specialistą į šį renginį atvykusį Stasį Povilaitį. Jis jau daug metų labai populiarus ir mėgstamas. Dainininko karjerą pradėjęs mokykloje, St. Povilaitis su daina nesiskiria niekada. Jis kasmet koncertuoja Palangoje bei kituose Lietuvos miestuose. Ne vienas Lietuvos studentijos renginys neapsieina be jo dainų. Šiuo metu jis labai mėgstamas ne tik vyresniųjų, bet ir jaunimo. Šiais metais jis šventė savo amžiaus 50-metį ir už nuopelnus Lietuvos muzikai buvo apdovanotas Di-

Gausiai aplankyta paroda praėjo su Schumacher gavo pasiūlymą savo darbus išstatyti meno galerijoje Geisenheim'o mieste, kuriamė ji gyvena su savo šeima.

Jūratė Batūraitė-Lemke



Klivlando Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą baigę abiturientai (iš d. į kairę): Nida Degesytė, Paulius Rukšėnas, Lukas Laniauskas ir klasės auklėtoja Ž. Vaitkienė

## Advokatas

**VIDAS J. AUGAITIS**

**persikėlė į naują įstaigą**

Baulke, Augaitis & Wright

150 Hurontario Street, P.O. Box 100  
Collingwood, Ontario, L9Y 3Z4

Tel. 705 445-4930 Fax: 705 445-1871

## Hamilton, Ontario

HAMILTONO PENSININKŲ KLUBO valdybai ir visiems pensininkams siūnė padėką Varėnos LPTK sąjungos pirmininkas Vytautas Kazilionis už aukas, skirtas Varėnos rajono vidurinių mokyklų mokinių rašinių konkursui "Kovų ir kančių istorija" paremti. Su padėkos laišku yra atsiųsta vaizduojant ir gautų lėšų panaudojimo aktas, su konkurso pirmininko, seimo nario Algio Kašėtos ir komisijos narių parašais.

Ši Lietuvos "Kovų ir kančių istorijos" mokinių rašinių konkursą plačiai aprašė visi Džukijos rajoniniai ir didesnieji Lietuvos laikraščiai. Konkurso laureatai buvo apdovanoti knygomis ir pinigineis premijomis. Dovanos buvo skiriamos ir mokytojams, prisidėjusiems mokinių paruošime. Aukos skirtos šiam konkursui buvo suteiktos buvusio pensininkų klubo pirmininko, mokytojo a.a. Aleksandro Mikalauko atminimui.

Lietuvos Politinių tremtinių kalinių (LPTK) iniciatyva į Hamiltono Lietuvos pensininkų aukomis tapo įamžintas Žemaitijos mokytojų mokytojas Džukijos mokinių atminime. Norintys pamatyti šį mokinių rašinių prarastą konkursą vaizduojant, gali kreiptis į pensininkų klubo valdybą. L.S.

## Delhi-Tillsonburg, ON

Sibirinių trėminių minėjimas, surengtas DLK Gedimino šaulių kuopos ir KLB apylinkės valdybos, įvyko birželio 15 d. Mišias aukėjo ir apie Lietuvos kančias savo pamokslu kalbėjo klebonas kun. L. Kemėšis. Organizacijos dalyvavo su vėlavomis. Po Mišių susirinkimo prie lietuviško kryžiaus, kur po šaulių kuopos vado G. Rugieniaus įžanginės kalbos Lietuvos kankinių pagerbimui nuo abiejų organizacijų buvo padėti vainikai. Klebonui sukalbėjus maldą, sugiedojome "Marija, Marija". Parapijos salėje apie Lietuvos okupacinio laikotarpio kankinius ir tremtinius kalbėjo LN apylinkės pirm. T. Pargauskienė.

Po liūdny įvykių paminėjimo LB valdybos vardu Tėvo dienos proga buvo pasveikinti tėveliai. Praleidę pusvalandį prie užkandžių ir kavos, žiūrėjome KLB atsiųstą vaizduojantę apie XXXIV-ąsias lietuvių dienas Toronto. T.P.

## St. Catharines, Ont.

GERAI PASISEKĖ mūsų apylinkės surengta dail. St. Šetkuso meno paroda Mississaugos Anapilyje. Buvo parodyta 40 paveikslų moderniai apšviestoje Anapilio parodų salėje, kurios administracija tikrai nepagailėjo savo sumanumo bei darbo jėgų viską atlikti tikrai pavyzdinčiai. Didelis nuopelnas tenka ir pačiai mūsų visuomenei, ne tik suteikusiai paveikslus paskolinti, bet ir padėjusiai juos tvarkyti.

MIRĖ MŪSŲ Miesto burmistras, airis J. Macaferis. Savo kadenijos metu ne tik daug nusipelnė miesto tvarkymo reikaluose, bet buvo labai stiprus ir politiškai: tvirtai palaikė Pavergtų tautų organizacijos veiklą. Burmistro laidotu vėse dalyvavo daug žmonių. Kadangi burmistras buvo katalikas, tai atsivertimo iškilms įvyko miesto katedroje dalyvaujant pačiam vyskupui ir kitiems aukštiesiems Katalikų Bendrijos atstovams. Vietinis laikraštis "The St. Catharines Standard" plačiai aprašė šio kilnaus kanadiečio gyvenimą.

ARCHITEKTAS VYTAUTAS ZUBAS, besireiškiantis lietuviškoje ir nelietuviškoje spaudoje, šiuo metu baigia šešių savaitių atostogas Lietuvoje. Jis ir jo žmona dail. Adolfinas Zubienė ir St. Catharines grįžta liepos pradžioje.

VISUOMENININKO PRANO MEŠKAUSKO dukrė Irena gyvenanti Kaune po atostogų St. Catharines grįžta atgal į Lietuvą. Ji yra farmacininkė, augina šeimą.

SIBIRINIŲ TRĖMINIŲ DIENA paminėta birželio 15. Padėtos gėlės prie Laisvės paminklo. Atitinkama pamokslą pasakė klebonas kun. Kestutis Butkus, OFM. Kor.

# LIETUVIAI PASAULYJE

## JA Valstybės

Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje XIV-sis suvažiavimas balandžio 12-13 d.d. įvyko Čikagoje, Vytauto Didžiojo rinktinės šaulių namuose. Iš šios organizacijos vado Mykolo Abariaus pranešimo paaiškėjo, kad išeivijoje sąjunga turi tik 902 narius. Jie betgi sudaro net 22 lietuvių šaulių dalinius beveik visame pasaulyje – JAV, Kanadoje ir Australijoje. Šaulių sąjungai Lietuvoje priklauso 5.000 narių, kurie pilnai nėra atgavę net ir turėtų šaulių namų Kaune. Antruoju aukštu jau naudojasi centro valdyba ir Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, o pirmąjį aukštą nuomoja įvairios organizacijos.

Išeivijos šaulių sąjungos suvažiavime naujojo 1997-2000 m. valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė: vadas Mykolas Abarius, kapelionas kun. Alfonsas Babonas, I vado pavaduotojas Juozas Mikulis, II vado pavaduotojas Jonas Šostakas, vado pavaduotojas Kanadoje Petras Jonikas, sekr. Ona Abarienė, išd. Leonas Petronis, moterų vadovė Angelė Kirvaitė, jūrų šaulių vadas Stasys Slizys, spaudos informacijos vedėja Regina Juškaitė, fotokorespondentas Balys Telyčėnas, jaunimo reikalų vadovas Šarūnas Mingėla, patarėjas teisiniuose reikaluose Stasys Jokūbaitis ir kontrolės komisijos pirm. Kestutis Miklas.

## Karaliaučiaus kraštas

Martyno Mažvydo "Katekizmo", pirmosios lietuviškosios knygos, 450 metų sukaktis buvo paminėta ir jo gimtojoje žemėje. Minėjimas įvyko Černiachovskui pavadinto Iščručio pedagoginėje kolegijoje. Minėjime dalyvavo pedagogai ir studentai, šio krašto mokyklų lietuvių kalbos mokytojai, administracijos ir Lietuvos konsulato Kaliningrade paverstame Karaliaučiuje atstovai. Paskaitą apie M. Mažvydą ir jo laikus skaitė Vilniaus universiteto prof. Arnoldas Pirockinas. Buvo surengta lietuviškosios raštijos Karaliaučiaus krašte paroda. Koncertinę programą atliko lietuvių ir rusų instrumentalistai. Koncertas įvyko ir M. Mažvydo gimtojoje Ragainėje, dabar jau tapusioje surusintu Nemanu.

## Lenkija

Sutvirtinimo sakramentą Seinų bazilikoje gegužės 7 d. lietuvių jaunuoliams jų tėvų gimtąją kalbą suteikė Elko vysk. V. Ziembos pakviestas Vilkaviškio vysk. J. Žemaitis. Sutvirtinimo sakramentą lietuvių kalba priėmė apie 20 Seinų parapijos jaunuolių. Mišias vysk. J. Žemaitis taipgi atnaušavo lietuviškai. Jam padėjojo Seinų parapijos klebonas kan. K. Gackis.

Kovo visuomeninės gimnazijos Punkske, turinti keturias klases, šiuos mokslo metus užbaigė balandžio 25 d., gyveniman išleidę 36 abiturientais laikytus ketvirtokus. Metų užbaiga buvo suiesta su abiturientų išleistuvėmis. Jų teismo inscenizaciją suvaidino trečiokai, paruošti mokytojų Irenos Bobinienės ir Teklės Pečiulienės. Ketvirtos klasės abiturien-

tai buvo kaltinami, kad jie dar nėra tinkamai pasiruošę gyvenimui, bet tokiam kaltinimui įrodyti neturėjo gerų liudinių. Tad išteisintus abiturientus teko išleisti gyvenimui ir su jais atsiseikinti tą vakarą.

Šiemetinio "Poetijos pavasario", įvykusio Kaune ir Vilniuje, atstovai neužmiršo ir poezijos mylėtojų Punkske bei Seinuose. Juos aplankė šioje šventėje dalyvaujančių poetų grupė – Judita Vaičiūnaitė, Mykolas Karčiauskas, Vytautas V. Landsbergis ir iš Australijos atvykusi Aldona Veščūnaitė-Janavičienė.

Punksko krašto lietuvių džiaugiasi dviem lietuviškom šeimom. Jas ten sukūrė: balandžio 26 – Ona Ivokaitė iš Jonaraisčio ir Algis Valinčius – iš Valinčių; gegužės 3 d. – Violeta Zimnickaitė iš Vaitakiemo ir Petras Pečiulis iš Ožkinų.

## Brazilija

Brazilijos lietuvių sąjungos metiniam narių susirinkime Sao Paule gegužės 25 d. naujon valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė: pirm. Algimantas Saldys, vicepirm. Robertas Bratkauskis, I sekr. Joana Satkūnas, II sekr. Petras Baranauškas, I išd. Vilma Žvingila, II išd. Vilius Ambrozavičius, socialinių reikalų vadovas Jurgis Prokopas, turto tvarkytojas Rikardas Braslauskas, bibliotekininkas Leonit Medveder, jo pavaduotojai – Carlos Galeckas ir Stasys Gerverauskas.

Veronika Skrebitaitė-Zakarevičienė, Sao Paulo lietuvių, gimusi Rokiškyje 1903 m. gruodžio 6 d., mirė Šv. Elenos ligoninėje balandžio 16 d. Išteikėjui už Antano Zakarevičiaus, Brazilijon ji su vyru Antanu ir dviem dukrelėmis atvyko 1929 m. Pradžioje ši šeima gyveno Mokoje, o 1938 m. įsikūrė Vila Zelinioje. Velionė ilgus metus priklausė lietuvių katalikų maldos apaštalavimui. Abu Zakarevičiai dirbo ir lietuvių šventovės statybos komitete. Velionė V. Zakarevičienė buvo paršarvota Šv. Mykolo Arkangelo kolegijos koplyčioje. Mišias prie jos karsto atnaušo kun. Petras Rukšys, SDB, atlikęs ir laidotuvių apeigas S. Caetane, Ceramikos kapinėse. Liko iš Lietuvos atsivežtos ir Brazilijoje išaugintos dukros – vienuolė seselė Kristina ir išteikėjui Ona Stopkienė su vaikais ir vaikaičiais. V. Kst.

**Century 21**  
**OFFORD REALTY LTD.**  
 Member Broker, 38 Hurontario St.,  
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į  
**Angėlę Šalvaitę, B.A.,**  
 pirkimo ir pardavimo atstovę.  
 Ji mielai jums patars.  
 Darbo tel. 705 429-2121 ar  
 705 445-5640  
 namų tel. 705 429-6428

## Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje.

### isikūręs nuosavuose namuose –

## "TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

## AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

### MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki .....1.75%  
santaupos .....2.25%  
kasd. pal. taupymo sąsk. ....1.50%

### PASKOLAS

Asmeninės nuo .....6.25%  
nekl. turto 1 m. ....5.20%

### INDĖLIAI:

90 dienų indėlius .....2.25%  
180 dienų indėlius .....2.50%  
1 m. term. indėlius .....3.00%  
2 m. term. indėlius .....3.75%  
3 m. term. indėlius .....4.25%  
4 m. term. indėlius .....4.75%  
5 m. term. indėlius .....5.25%  
RRSP ir RRRIF (Variable) .....2.50%  
1 m. ind. ....3.00%  
2 m. ind. ....3.75%  
3 m. ind. ....4.25%  
4 m. ind. ....4.75%  
5 m. ind. ....5.25%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gynybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraudtos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdos iki \$60,000 sumos draudimu

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE



# Mokslo ir kūrybos dienos

Dešimtas mokslo ir kūrybos simpoziumas rengiamas 1997 metų lapkričio 27-30 dienomis Čikagoje. Numatyta plati programa, apimanti išeiviją ir Lietuvą

## ALDONA ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

Mokslo ir kūrybos simpoziumų jau yra buvę 9 (7 JAV ir 2 Lietuvoje), šis bus jau dešimtas. Dauguma simpoziumų buvo Jaunimo centre, Čikagoje, keletas – PLC, Lemonte ir 2 Lietuvoje. Pirmasis simpoziumas buvo surengtas 1969 m. Jaunimo centre, Čikagoje.

Simpoziumais stengiamasi suburti lietuvių mokslininkus ir kūrėjus savitarpimui suartėjimui, supažindinti su jais visuomenę, apžvelgti, ką lietuviai mokslininkai ir kūrėjai yra pasiekę savo srityse.

X Mokslo ir kūrybos simpoziumas bus 1997. XI. 27-30 d.d. Jaunimo centre, Čikagoje. Jo rengėjai: JAV LB krašto valdyba, Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga ir Lituanistikos institutas. Jų atstovai sudaro tarybą, kurioje dabar yra: Kazys Ambrozaitis, Gediminas Balukas – Pasaulio lietuvių gydytojų s-ga; Albertas Kerelis, Leonas Maskaliūnas – JAV lietuvių inžinierių ir architektų s-ga; Vitolis Vengris, Robertas Vitas – JAV lietuvių bendruomenė; Jonas Račkauskas, Tomas Remeikis – Lituanistikos institutas. Šiai tarybai vadovauja archit. Albertas Kerelis.

Mokslo ir kūrybos simpoziumų rengėjai Lietuvoje – Lietuvos mokslininkų sąjunga, Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija. X Mokslo ir kūrybos simpoziumo tarybą Lietuvoje sudaro: Juozas Antanavičius, Stepas Janušonis (pirmininkas), Leonas Kadžiulis, Bronislovas Kuzmickas, Vytautas Landsbergis, Kazimieras Pyragas, Giedrius Uždavins, Zigmas Zinkevičius.

Būsimą Čikagoje X Mokslo ir kūrybos simpoziumo mokslinės programos komiteto pirmininkas yra Vytautas Narutis. Šio komiteto tikslų ir gamtos mokslų programai vadovauja Ramūnas Bigelis, informatikos ir taikomųjų mokslų – Audris Mockus, lituanistikos – Saulius Sužiedėlis, medicinos – Arvydas Vanagūnas.

X Mokslo ir kūrybos simpoziumas skiriamas lietuvių tautos rezistencinei kovai pagerbti, o taip pat nepriklausomybę atstatančiai Lietuvai, jos mokslinei, kūrybinei ir ekonominei pažangai apžvelgti.

Simpoziumo praktiniais reikalais rūpinasi organizacinis komitetas, kurio pirmininkas yra Bronius Juodelis.

1997 m. gegužės 22 d. organizacinio komiteto nariai susirinko "Seklyčioje" ir pirmą posėdį, kur buvo susipažinta su at-

liktais darbais ir nustatyta ateities darbų tvarka. Pranešimus padarė Bronius Juodelis, dr. Vytautas Narutis, Birutė Jasaitienė, Irena Kerelienė, Rita Penčylienė, Matilda Marcinkienė.

Dr. V. Narutis pranešė, kad šalia mokslinių pranešimų bei diskusijų ir visumos sesijų bus ir specialios sesijos.

Svarbi simpoziumo programos dalis bus skirta 1941 m. sukilimo genczei nagrinėti. Kalbės Pilypas Narutis, o parodos organizavimui vadovaus J. Dainauskas. Kitos specialios sesijos: 450 metų lietuviškai knygai (akademija ir paroda), koordinatorė – Nijolė Martinaitytė; speciali sesija skirta M. Gimbutienės tarptautinės reikšmės moksliniams darbams paminėti. Vienoje spec. sesijų bus pažvelgta į Lietuvos integraciją Europoje (vadovaus dr. Tomas Remeikis). Viena speciali sesija bus skirta apžvelgti lietuvių išeivių vaidmenį platus pasaulio įvykiuose.

X simpoziumo metu bus, be jau minėtų dviejų parodų, dar šios parodos: Lietuvos aviacijos – AMBO Jaunimo centre, meno paroda lietuvių dailės muziejuje Lemonte, architektūros ir "Technikos žodžio" parodos Jaunimo centre.

Simpoziumo pranešėjai bus pasižymėję mokslininkai ir kūrėjai.

Šeštadienio vakare bus iškilmingas pokylis, kurio rengimo komisijai vadovauja Irena Kerelienė.

Sekmadienį bus pamaldos Švč. M.M. Gimimo parapijos ir "Tėviškės" parapijos šventovėse. Jaunimo centre prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo bus pagerbti žuvusieji. Dar bus išklausi pranešimai svečiai iš Lietuvos ir X simpoziumas bus baigtas.

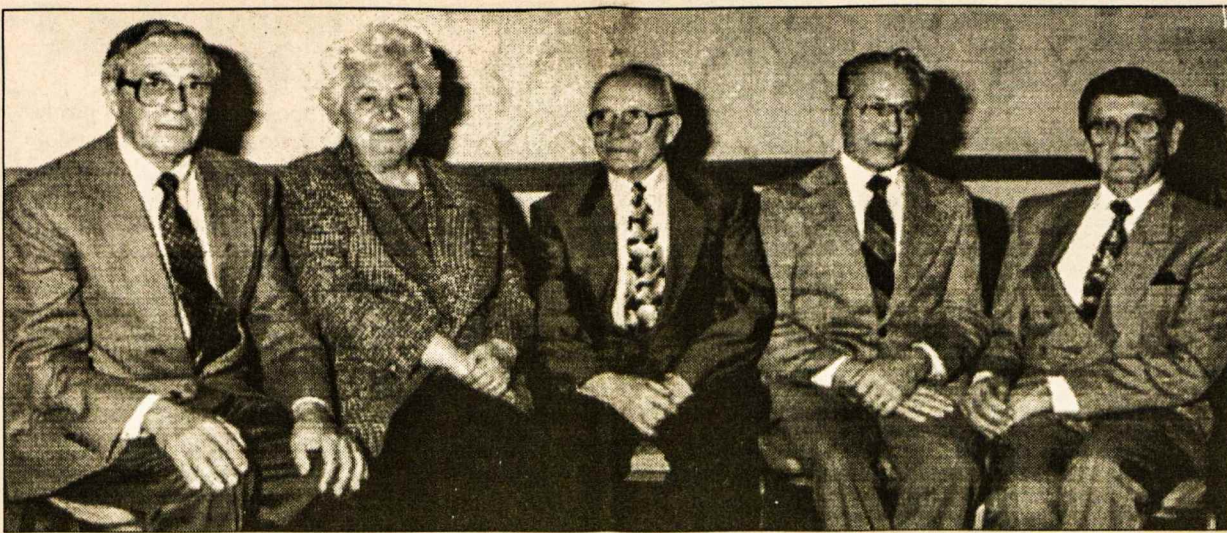
Nors simpoziumo rengėjai stengiasi būti labai taupūs, bet tokios apimties renginys sudarys daug išlaidų. Dėl to tikimasi aukų iš visų geranorių tautiečių.

Apie X-jį simpoziumą smulkesnė informacija bus pakartotinai skelbiama spaudoje.

Pagrindinę simpoziumo informaciją teikia Čikagos Jaunimo centras telefonu (773) 778-7500, arba (773) 434-4545. Fakso numeris: (773) 434-9363.

Mokslo ir kūrybos programos komiteto pirmininko dr. Vytauto Naručio telefonas ir faksas – (708) 447-8864. Jį galima pasiekti ir per "Internet": moksas@compuserve.com.

Rengėjai kviečia visus, besidomintius lietuvių mokslu ir kūryba, š. m. lapkričio 27-30 d.d. dalyvauti minėtuose renginiuose.



Dešimtojo mokslo ir kūrybos simpoziumo organizacinio komiteto spaudos darbuotojai (iš kairės): Juozas Končius, Aldona Šmulkštienė, Juozas Žygas, Antanas Pauzuolis ir pirm. Bronius Juodelis. Nuotraukos trunksta Aldonos Jurkutės ir Edvardo Šulaičio

## Žvainios nuošalybės rašytojas

A. a. Pranas Domas Girdžius (1902-1997), gyvenęs 45-rius metus Montrealyje, bet liko nežinomas lietuvių visuomenei, išskyrus rašto žmones

### VYTAUTAS A. JONYNAS, Montrealis

1997 m. pavasario pradžioje mirė Montrealyje mokytojas, rašytojas Pranas Domas Girdžius. Kadangi toji netektis nesulaukė jokio nekrologo, kadangi jo veikla buvo visai nežinoma torontiečiams, "Tėviškės žiburį" redaktorius brūkštelėjo man laiškeli sakydamas, kad velionis nusipelnęs platesnio paminėjimo.

Pr. D. Girdžius praleido 45 savo gyvenimo metus šiame šauniame nuostabiame kosmopolitiniame mieste, sugebėjo gyventi žvainioje nuošalybėje ("in splendid isolation"). Rasiit kiek geriau jį pažinojo artimieji, daktarai ir dantų gydytojai, nes šiaip jo nesimaitė nei Akademiniame sambūryje, nei šeštadieninėje mokykloje, nei V. Krėvės premijos vertintojų komisijoje, nei kitose organizacijose. Niekas iš paklaustų pažįstamų ar "Rūtos" klubo veteranų nieko apie jį nežinojo. Tenka todėl, kaip paprastai tokiu atveju, dirbti iš bostoniškų *Lietuvių enciklopedijų*, prisiminti, kada pirmą kartą išgirdau jo pavardę, ir pasižiūrėti bene bus kas apie jį autobiografiniame sąvade *Egzodo rašytojai*.

Pranas Domas Girdžius kaip patiriamas iš jo biografijos *Lietuvių enciklopedijoje* gimė 1902 m. Rautkiškių kaime, Jurbarko valsčiuje, Raseinių apskrityje. Mokytojas, rašytojas (vienmetis su St. Santvaru ir Juozu Tysliava). Baigė Kauno "Pavasario" gimnaziją 1926 m., studijavo klasikinę filologiją Vytauto Didžiojo universitete, kurį baigė 1932 m.

Mokytojo Tauragės mokytojų seminarijoje 1930-31 m. Pasvalio komercinėje mokykloje (1931-33) buvo inspektoriumi, vėliau direktoriumi. Nuo 1933 iki 1940 m. buvo Kauno VII-tosios gimnazijos direktorium. 1940-1944 m. laikotarpyje – suaugusių gimnazijos ir suaugusių instituto lektorium.

Iš Lietuvos pasitraukęs giliu studijas Paryžiuje, Sorbonos universitete 1945-1947. Į Kanadą atvyko 1952 ir gyveno Montrealyje. Laimei, turim paties Girdžiaus autobiografiją sąvade *Egzodo rašytojai*. Jinai nepasizymi aiškumu. Visų pirma autorius kalba antruoju asmeniu. Sakykume atvirokai, bet suprantamai tik mažai grupei žmonių ("happy few"). Taip, sakykim, jįsi primygtinai pabrėžia, jog daugiausia rašęs savo ištikimam draugui, nelauk mirusio, baksnojamas, kurstomas, tačiau jo pavardeš taip ir nepaminė. Kiekvieną atvejį apie savo buvimą Paryžiuje ir studijas Sorbonoje jis rašo šitaip: "Patekai į Paryžių, ruošei daktaratą apie lotynų kalbos pėdsakus hunų literatūroje, kad neišvežęs šitokio mokslo, pasakės "adiu" profesorui Courcelle'ui maršalininku pasidarei (à l'Organisation Européenne de Coopération Economique) belgų Pauliui Van Zeeland'ui ir britų Sir Stafford Crippsui konferencijų salėse duris atidarinėjai".

Apie Pr. D. Girdžiaus literatūrinę veiklą *Lietuvių enciklopedija* sako: "Pirmuosius bandymus spausdinti JAV Garsė 1926/27. Vėliau *Lietuvos aidas* 1938-40. Siur-realistinių novelių ir eilėraščių spausdino *Aiduose*, *Lietuvių dienose*, *Pradalgės*, *Draugo* kultūriniam priede". Čia pamirštama paminėti,

kad Girdžius Lietuvoje buvo nežinomas kaip rašytojas. Antara, išeivijoj jis nespėjo išleisti savo poezijos, pabertos periodikoje, rinkinio. Dėmesį j save tačiau yra atkreipęs savo proza, kaip biografinis esejistas tokiais leidiniais kaip: *Tos pačios motinos sūnūs*. Trys graudulingi esiai (Donelaitis, Strazdelis ir Ad. Mickevičius), 1974. Antras pap. leidimas, 1981, ir *Vėputiniai*. Taryčios ir parodijos, Chicago, 1987. Rankraščiuose, pasak autoriaus, yra likę dar du leidiniai: *Nuo arko prie lyros*. Vargani esiai ir *Viešnagėjimai* (eilėraščiai).

Savo pasisakyme *Egzodo rašytojų sąvade* Pr. D. Girdžius sakosi susilaukęs *Tos pačios motinos sūnų* atveju net septyneto recenzijų, daugiausia palankių. Paradoksalu, jam ne tiek užkliuvo recenzentų pastabos, kiek menkas jų atidumas pasitaikiusioms korektūros klaidoms.

Antroji jo "taryčių ir parodijų" knyga susilaukė vieno vienintelio atsiliepimo, ir autorius ją apibūdina šitaip:

"Prisižiūrėjęs Čikagoje visokių daiktų, prie Ašlendo (Ashland) suneštų, atrintų, atkuduliuotų: koko tuščių bonkučių, senų mazgelių, naktinių puodų, vystyklų, andarokų. Nedaug tereikėjo kapstyti tokiam mėslyne, ieškant herojų; pusgalvių, idiotų, žydmiškių, pašlemėkų ir visokių kitokių. Nė vieno sveikų galvojant, kaip Alės Rūtos "Daigynė", kad "Vėputinių" žmonės kalbėtų visai kitiškai kaip Marilė ir Adomas atsivėkindami Tuchanovičių parke, rado vietos ir tokios stiliaus puošmenos: papai, užpakaliai, pražilę šileliai, kitokie galeliai, žydo buki, vokiečio galas, krikščionio snukis".

Tarsi nujausdamas, kad toks išsidarkymas (kritikai beveik visi aptaria Girdžiaus prozą kaip "siurrealistinę"), toks ekshibicionizmas nebūtinai gali pelnyt jam pagarbą labiau apsiškaičiusių skaitytojų tarpe, jis užbaigia savo autobiografiją, tokiu pusiau cinišku šūksniu: "Courage, patriote! Jei tik sumoki nario mokėtis Draugiai, visi rašytojai tave vadina. O ypač, kad turi išsidirbęs stilių".

Kad Pr. D. Girdžius buvo kritęs daugeliui ir akį kaip avan-gardinis rašytojas ir poetas, patvirtina *Lietuvių egzodo literatūros 1945-1990* leidinys (redaguotas R. Šilbajorio ir K. Bradūno, 1992). Bet prieš tai keletas asmeninių pastabų. Kad tas atsisakymas gyvena Montrealyje, sužinojau iš pluošto jo eilių *Pradalgėje* 1969 m. Krito į akis todėl, kad ten buvo minimos Montrealio kapinės Côtės des Neiges, pro kurias dažnai pravažiudavau. Taip pat buvo vienas eilėraštas apie lietuviško renginio nuobaigas; prišniukštį salę, dūmų smarvę, vemaliukus pakampėse, žodžiu, pilnas retorikai minimų poetinių įvaizdžių. Tą *Pradalgės* numerį buvo aptarinėję kiti žmonės spaudoje. A. Vaičiulaitis pagyrė K. Barėną už tai, kad jįsi "atkasęs" Girdžiu. Alf. Nyka-Niliūnas pasisakė kad jo detektorinis aparatas nepagaunąs Girdžiaus poetinės bangos. Man pačiam neteko to *Pradalgės* numerio aptarinėti, bet tikriausiai nebūčiau išreiškęs susižavėjimo, nes jo lyrika padvelkė man senienom – kažkuo, primenančiu keturvėjininkų – S. Šmerio ar J. Žlabio-draus drabužinę. Jei jau taip dairytis "avangardo", tai veikiau



A. a. PRANAS DOMAS GIRDŽIUS, miręs Montrealyje 1997.III.24, sulaukęs 94 metų amžiaus. Palaidotas 1997.III.31 Notre Dame des Neiges kapinėse

pripažint talentą tokiu Rimui Vėžiui už jo *Raides laiko griaučiuose*.

Dabartinėje Lietuvoje niekas kol kas nėra bandęs "atkak-ti" nepripažinto talento Pr. Girdžiaus lyrikoje ar išleisti jo monografiją. Tad tebelieka galioje nuosprendis, kurį cituoju iš "Lietuvių egzodo literatūros 1945-1990":

"Tiek savo temomis, tiek forma jo eilėraščiai buvo gerokai neįprasti, buvo tikra naujiena. Drąsiai temos suliepiu ir visu savo pobūdžiu eilėraščiai buvo lyg ne autorias amžininkų kartos, o labiau kur kas jaunesnių, kuone egzodo augintinių, produktas. Tad ir turime išeivijos literatūroje gana įdomų fenomeną, kai amžiumi pavėlavęs rašytojas atsistoja kuone avangardo priekyje."

"Visa Prano Domo Girdžiaus poezija yra tiesiog persmėkta seniausio lietuviško (tiksliau gal žemaitiško) raugo. Archajiškieji buitinio gyvenimo objektai ir įvykiai Girdžiaus poetiniame darbe tarsi persimaino į kultūros ir intelekto sąvokas, kurios drąsiai gali šnekučiuotis su prancūziškos kultūros įvaizdžiais, be jokio menkavertiskumo komplekso, o kaip lygios su lygiais. Taigi Pr. D. Girdžius čia ir lietuvis-žemaitis, ir vakarietiškas europietis, kartais labiau satyriško, kartais gražiai nostalgiko poetinio braižo prasme".

(Kazys Bradūnas, "Kiti nepriklausomybės amžininkai poetai", Lituanistikos institutas. *Lietuvių egzodo literatūra, 1945-1990*. Redagavo K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. Čikaga, 1992, 136 psl.).

### PRANAS DOM. GIRDŽIUS

#### Côte des Neiges

Tu nepagalvojai, kad tave išveš? Côte des Neiges.

Turėjai uoste dar laiko

Saldų sapnų pabaigę

Be, į svečius nuvykęs

Pas Šventą Lauryną,

Žiūr – tu jau susikuprinęs.

Tau dreba ranka,

Nebešilaičiai meškerykočio,

Nematai plūdės.

À la recherche du temps perdu.

Kai tave išveš

! Côte des Neiges,

Paguldytą juodam vežime,

Ant Švento Lauryno krantų

Kiti iš klevų leis sulą.

Kitiems aukslėlės šaudys

Nusigandusios

Švento Lauryno sėkluose.

Kai tave išveš, kai tave išveš

! Côte des Neiges...

(Lietuvių poezija išeivijoje, 1945-1971, III. Redagavo Kazys Bradūnas, Chicago. Ateitis, 1971 psl. 132).

## KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vytauto Didžiojo karo muziejus Kaune iš čikagiečio Edmundo Jasiūno, žurnalisto, lakūno, aviacijos istoriko, gavo jo istorinį archyvą su aštuoniolika tomų istorinės medžiagos apie Stepą Dariusį, Stasį Girėną ir jų skrydį per Atlantą.

Justino Marcinkevičiaus poezijos rinkinys vokiečių kalba "Duft von Roggen und Feuer" ("Rugių ir ugnies kvapas"), išleistas 2,000 egzempliorių tiražu Vokietijoje, buvo išstatytas Leipcego knygų mugėje. Rinkinį sudarė ir vokiečių kalbon išvertė iš Karaliaučiaus miesto kiles, Kybartuose augęs, Kauno vokiečių gimnazijoje mokėsis Alfredas Frankaitis, dabar Vokietijoje gyvenantis Lietuvos rašytojų sąjungos narys. Jis atskleidė beveik visą kūrybinį Justino Marcinkevičiaus kelių šimtų lyrininių eilėraščių, trylika baladžių iš poemos "Devyni broliai", dviem mažosiomis poemomis – "Meilės poema" ir "Homo sum". Leidinys iliustruotas subtiliais grafikės D. Jonkaitės kūriniais. Yra ir trumpas įvadinis A. Frankaičio žodis. Knygos recenzentas Jokūbas Skliutauskas "Lietuvos rytė" pasakoja: "Vertėjo pasirinkti eilėraščiai pristatė Just. Marcinkevičių kaip elegišką ir kartu dramatišką nutolstančios agrarinės kultūros dainą, kaip sudėtingą, skaudaus laikotarpio poetą. Knygoje vokiečių skaitytojas ras, galima sakyti, programinius eilėraščių: "Gerųjų žodžių kryptimi", "Prie rugių ir prie ugnies", "Tai gražiai mane augino", "Pieva, motinos pilnoji", "Pasi-gailėjimo, arba Vėlinių sonetas", "Lietuvos atėjimas", "Prisipažinimas". Anksčiau A. Frankaitis yra išvertęs A. Baranausko, Mai-ronio, V. Mykolaičio-Putino, J. Zauvervino kūrinių.

Pedagogė Alicija Marija Rugytė, gimusi 1902 m. gruodžio 5 d. Švėkšnoj, mirė Čikagoje 1985 m. birželio 20 d., čikagiečiams palikusi nuostabią didelius savo veiklos pėdsakus. Ji dėstė Lietuvos ir išeivijos lietuvių istoriją Pedagoginiame lietuistikos institute. Velionė taipgi ilgus metus buvo Lietuvių istorijos draugijos sekretorė, reikalų vedėja, leidinių redaktorė, administratorė, nenuilstanti lėšų telkėja. Kartais ji pati savo lėšomis prisidėdavo prie tu knygų išleidimo. Taip įvyko su istorinio "Aušros" žurnalo pilno komplekto išleidimu dviem tomams. Šiam planui įgyvendinti velionė panaudojo 1.300 dolerių savo lėšų. Finansinės paramos iš jos yra susilaukusių ir kitų leidinių. "Giedros" korporacija 1981 m. savo narę A. M. Rugytę jos visuomeninės veiklos penkiasdešimtmečio proga įamžino Dailios Kučėnienės ir Lilės Adomėnienės paruošta vaizdažiuose "Alicija Rugytė, pedagogės portretas". D. Kučėnienės įkalbėta įrašė atliko Anatolijus Šlutas.

Antrasis čikagiečių susitikimas su A. M. Rugyte įvyko Jaunimo centro žemutinėje salėje. Ten jų š. m. balandžio 20 d. laukė surengta jos nuotraukų ir asmeninių daiktų paroda, pradėta kun. J. Vaišnio, SJ, atnaušintomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu Tėvų jėzuitų koplyčioje. Parodos lankytojams gyvą A. M. Rugytę priminė panevėžiečio dail. Romo Petrausko nutapytas ir scenoj patatytas jos portretas. Paroda buvo susieta su Kęstučio Pečkaus, Vilniaus pedagoginio universiteto atstovo, parašytos monografijos "Alicija Rugytė – gyvenimo kelias" sutiktuve. Monografijos išleidimu rūpinosi sutiktuve kalbėjęs velionės sūnėnas prof. dr. Jonas Račkauskas, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vadovas. Monografiją iliustruota velionės A. M. Rugytės gyvenimą bei veiklą atspindinčiomis nuotraukomis apie jos dienoraščių ištraukomis. Monografijos sutiktuvių programai vadovavo dr. Dalia Kučėnienė. Pagrindinis kalbėtojas, dalyvis supažindinęs su monografija, buvo pedagogas Juozas Masilionis, kuriam teko dirbti su velione. Atsiminimais dalijosi Pedagoginio liuanistikos instituto direktorė Stasė Petersonienė, Švėkšnos draugijos atstovas dr. V. Šaulys, apie Lietuvii istorijos draugiją kalbėjęs Jonas Dainauskas. Aktorė Aldona Jurkutė sutiktuves užbaigė iš monografijos paskaitytas paskutiniaisiais Alicijos Marijos Rugytės testamentu žodžiais. Tada sutiktuvių dalyviai velionės A. M. Rugytės giminių bei kolegų buvo pakviesti vaišėms Jaunimo centro kavinėje.

Poeto Zigmo Gėlės (1894-1912) premija už sėkmingiausią debiutą poezijoje šiemet buvo paskirta panevėžietei Irenai Bitinaitei už jos debiutinį rinkinį "Provincijos ruduo". Ji yra Juozo Miltinio dramos teatro literatūrinės dalies vedėja.

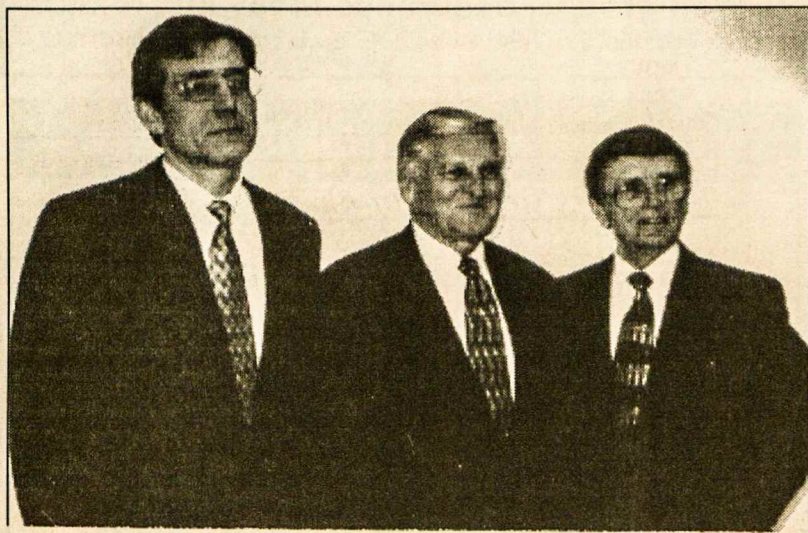
Romo Kalantos susiderinimas prieš dvidešimt penkerius metus Kauno muzikinio teatro sodelyje buvo jo gyvybės auka už Lietuvos laisvę, Kaune nuvilnijusi demonstracijomis su visoje Lietuvoje juntamais atšvaitais. Gintautas Iešmantas šiai aukai sukūrė eilėraščių ciklą, greitai konfiskuotą KGB saugumiečių. Poetas G. Iešmantas kiek vėliau parašė ir poemą "Kauno elegija", skirtą R. Kalantai ir tiem 1972 m. įvykiams. Ją jis bandė paskelbti P. Pečieliūno leidime žurnale "Alma mater" 1979 m. Tačiau ir tasyk ji buvo konfiskuota. Skaitytojus ji pasiekė tik 1989 m. Šiemet, minint R. Kalantos gyvybės aukos dvidešimt penkmetį, tą G. Iešmantą eilėraščių ciklą ir "Kauno elegiją", papuošus dail. Gražinos Didelytės iliustracijomis, išleido "Atminties" leidykla.

Rokiškio krašto muziejuje keturių dienų seminarą apie Aukštaitijos tautinių drabužių istoriją bei jų dabartį suorganizavo Lietuvos liaudies kultūros centras. Jo tautodailės skyriaus vedėja Giedrė Puodžiukaitė pranešė seminaro dalyviams, kad jau aštuonerius metus yra vykdoma tautinių drabužių atnaujinimo programa. Remiantis muziejuose suteikta medžiaga, stengiamasi atkurti XVIII š. pabaigos – XX š. pradžios tautinius drabužius ir paruošti išsamų leidinį. Grupės vadovė Teresė Jurkuvienė ir skyriaus vedėja Giedrė Puodžiukaitė iš Lietuvos liaudies kultūros centro į tautinių drabužių seminarą Rokiškyje buvo atsigabenusios jų autentiškos medžiagos pavyzdžių, vadovavo praktiniams užsiėmimams. Seminare dalyvaus "Lietuvos aidas" atstovė Vida Bielskytė pasakoja: "Specialistų nuomone, atkuriant tautinį kostiumą svarbu išlaikyti istorinį ir regioninį autentiškumą, nepainioti šimtmetėje ir kitų kraštų detalių. Kai stinga lėšų ir žinių, gana dažnai tautinis kostiumas komponuojamas nepaisant vienas ar kitam regionui būdingų raštų ir spalvų. Tokie švietėjiško pobūdžio seminarai bus rengiami visuose Lietuvos regionuose".

Mažeikių M. Račkausko gimnazijoje buvo sukurta Teresės Binkinaitės monografija "Vienužis". Šią kun. Antano Vienažindžio (1841-1892) gyvenimui bei kūrybai skirtą knygą jį rašė du dešimtmečius ir buvo priversta persirašinėti trylika kartų. Tik tada 400 puslapių gausiai iliustruota monografiją pusantro tūkstančio egzempliorių tiražu išleido Lietuvos mokslo ir enciklopedijų leidykla, gavusi buvusio Lietuvos kultūros ministerio V. Balčūno parūpintą 37.000 litų finansinę paramą. "Vienužis" monografijos autoriui T. Binkinaitei, Vilniaus pedagoginio universiteto docentei, vis dėlto teko atsakyti pusės surinktos medžiagos. Mat už gautas lėšas ji jos nebūtų galėjusi sutalpinti vienon knygon.

Tarptautiniui jaunimo chorų festivaliui "Marija, skaisčiausia Marija" turėtų tapti naujas metinis renginys gegužės mėnesiais Šiauliuose, Šv. Ignaco šventovėje. Jis šiemet jau trečią kartą buvo surengtas Šiaulių savivaldybės jaunimo kamerinio choro "Atžalynas" vadovės Marijos Žibūdienės. Be "Atžalyno", šiemetiniame festivalyje dalyvavo Šiaulių pedagoginio instituto mišrus choras "Studium" ir merginų choras "Cantum". Tad branduolių tris dienas trunkančiam festivaliui vis dar sudaro Šiaulių jaunimo chorai. Šiemet buvo laukiami ir estų jaunimo choro "Vanemuine" iš Estijos Tartu miesto. Deja, šis choras, susirgus vadovei, negalėjo atvykti. Šiemetinių festivalių visų dalyvių jungtinis choras užbaigė kompozitoriaus Algirdo Klovos sukurta jam skirta giesmę "Marija, skaisčiausia Marija". Pasak Šv. Ignaco šventovės rektorius kun. A. Tamošaičio, gegužės mėnuo yra skiriamas maldoms į Dievą Motiną Mariją. Net ir Lietuvoje buvo populiarūs gegužinės pamaldos, o Šiauliuose dabar pasirinktas jos vardą turintis jaunimo chorų festivalis.

V. Kst.



X-jo Mokslo ir kūrybos simpoziumo Čikagoje 1997 m. lapkričio 27-30 d.d. vadovai (iš kairės): mokslinės programos komiteto pirm. dr. Vytautas Narutis, simpoziumo tarybos pirm. Albertas Kerelis ir organizacinio komiteto pirm. Bronius Juodelis

## Atsiųsta paminėti

Edmundas Čapas NAME: LIETUVOJE IR JAV. Kelionių, išpuodžių, palyginimų apybraižos, pailiustruotos nuotraukomis, 152 psl. ir viršeliai. Red. St. Tumėnas, dail. J. Enciūtė. Išleido Šiaulių pedagoginis institutas, spausdino "Titnago" spaustuve Šiauliuose. Tiražas 1000 egz. Kaina sutartinė. Išeivijoje knyga galima įsigyti kreipiantis į autorių: E. Čapas, 1058 E. 171 St., Cleveland, OH, 44119-3102, USA. Knygos kaina \$10(JAV) įskaitant persiuntimo išlaidas.

J. M. Weidenchilling, S.T.D., GYVENANT SU LIUTERIU. Vertė Renata Ambrazevičienė, redagavo vysk. Jonas Kalvanas. Išleido Komunikacijos ir leidybos centras "Kelias" (Jotvingių 3-25, LT-3040 Kaunas). 1996 m., 48 psl.

Juozas Skirius LIETUVOS UŽ-ATLANTIS DIPLOMATIJA 1918-1929 METAIS, santykių su JAV politiniai ir ekonominiai aspektai, Vilnius 1995 m., 184 psl. ir viršeliai; santrauka anglų ir rusų kalba; knyga pailiustruota ankstyvesnių laikų nuotraukomis. Leidėjas, spausdavė, tiražas ir kaina nepažymėti.



**PRISIKĖLIMO**  
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8  
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414  
FAX: 416 532-4816  
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

### AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

| MOKA UŽ:                                         | IMA UŽ:                                                    |
|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 90-179 d. term. ind. ....2.25%                   | Asmeninės paskolas nuo ..... 7.00%                         |
| 180-364 d. term. ind. ....2.50%                  |                                                            |
| 1 metų term. indėlius ....2.75%                  | Sutarties paskolas nuo ..... 7.00%                         |
| 2 metų term. indėlius ....3.75%                  | Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu .... 7.00% |
| 3 metų term. indėlius ....4.25%                  | 1 metų ..... 5.25%                                         |
| 4 metų term. indėlius ....4.50%                  | 2 metų ..... 6.25%                                         |
| 5 metų term. indėlius ....5.25%                  | 3 metų ..... 6.75%                                         |
| 1 metų GIC-mėn. palūk. ....2.75%                 | 4 metų ..... 7.00%                                         |
| 1 metų GIC-met. palūk. ....3.25%                 | 5 metų ..... 7.50%                                         |
| 2 metų GIC-met. palūk. ....4.00%                 | Su keičiamu nuosimčiu                                      |
| 3 metų GIC-met. palūk. ....4.50%                 | 1, 2, 3 metų ..... 4.95%                                   |
| 4 metų GIC-met. palūk. ....4.75%                 |                                                            |
| 5 metų GIC-met. palūk. ....5.50%                 |                                                            |
| RRSP, RRIF ir OHOSP .....2.00%                   |                                                            |
| RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. ....3.25%           |                                                            |
| RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. ....4.00%           |                                                            |
| RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. ....4.50%           |                                                            |
| RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. ....4.75%           |                                                            |
| RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. ....5.50%           |                                                            |
| Taupomąją sąskaitą .....2.00%                    |                                                            |
| Kasd. pal. taupymo sąsk. ....2.00%               |                                                            |
| Kasd. pal. čekių sąsk. ....2.00%                 |                                                            |
| Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. ....2.75% |                                                            |

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiculus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**  
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

**BVL ELECTRICAL ENGINEERING** Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.  
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

**LEDAS REFRIGERATION**  
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, virykles
- Šildymo sistemas, šaldytuvus
- Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto  
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

**ROYAL LEPAGE**

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

**Lina Kuliavienė**

2320 Bloor Street West  
Toronto, Ontario M6S 1P2  
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

**DRAUDA**  
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)  
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

**JUOZUI EIMIUI RAMUI**  
tel. 239-7733

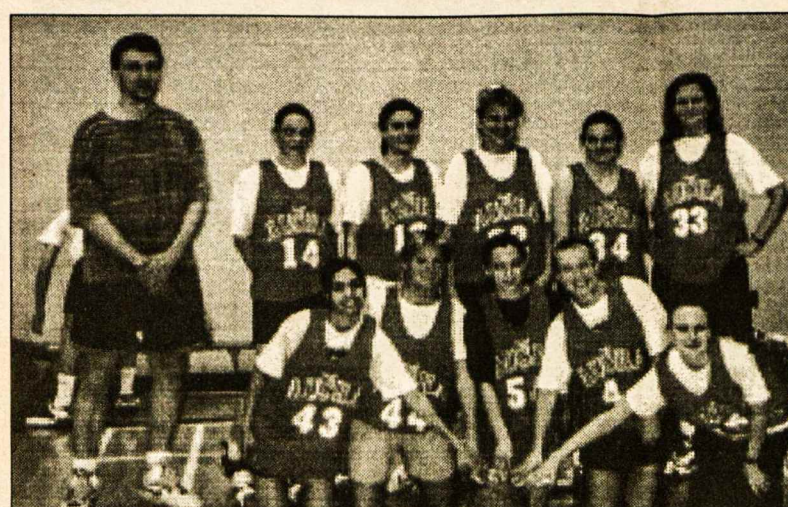
namų 766-5857 FAX 234-5187

**CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED**  
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1  
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

**BLOOR - DUNDAS**  
atskiras, 9 kamb. 3 minutės iki požeminio transporto. PRAŠO \$279,000.

**Kreiptis į**  
**TEODORA STANULI**  
SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS  
**RE/MAX West Realty Inc.**  
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9  
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)  
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

# SPORTAS



ŠALFAS-gos surengtos krepšinio žaidynės įvyko 1997 m. balandžio 25-27 d.d. Hamiltone, Ont. Nuotraukoje Toronto "Aušra I", laimėjusi vyresnių mergaičių grupėje trečią vietą. Pirmoje eilėje iš kairės: S. Amrite, R. Malinauskaitė, C. Gaizytė, V. Puodžiūnienė, J. Gleason; antroje – L. Balaišis (treneris), S. Gaizytė, I. Viskontaitė, O. Stanėvičiūtė, J. Enskaitė, Ž. Tomkutė

## Lietuvaitės – nugalėtojos

Birželio 6-15 d.d. Vengrijoje įvyko Europos moterų krepšinio pirmenybės, kuriose tarp 12-kos stipriausių žemyno rinkinių žaidė ir Lietuvos rinktinė. Lietuvaitės po grupio varžybose įveikė praėjusių Europos pirmenybių laimėtoją Ukrainą 73:70, Ispaniją 78:67, Čekiją 89:82, Vokietiją 47:67. Nors ir pralaimėjo Jugoslavijai 82:79, lietuvaitės po grupio varžybose laimėjo I vietą ir pateko į baiginius peržaidimus. Ketvirticio peržaidimuose lietuvaitės įveikė Moldovą 68:53, pateko į pusfinalio varžybas ir kartu užsitikrino žaidimą ateinančiose pasaulio pirmenybėse. Pusfinalio rungtynėse lietuvaitės antrą kartą įveikė vokieaites ir baiginiame žaidime nugalėjusios Slovakiją 72:62, pirmą kartą tapo Europos moterų krepšinio čempionėmis. Lietuvos rinktinėje žaidė: J. Štreimikytė, L. Dambrauskaitė, J. Jutelytė, D. Kurtinaitienė, J. Vilutytė, R. Aleliūnaitė, J. Kaušaitė, R. Kreivytė ir A. Kaušaitė. Komandai daugiausia taškų pelnė J. Štreimikytė. Jai gerai talkino L. Dambrauskaitė, J. Jutelytė ir D. Kurtinaitienė. Komandoje truko dar 3-jų pajėgių žai-

dėjų: V. Tuomaitės, J. Jonkutės ir L. Berūkštienės. Komandai sėkmingai vadovavo Vidas Gedvilas.

Visos rungtynės laimėtos įtemptoje kovoje. Ypatinai sunku buvo žaisti prieš aukštaūges ispanes, kurių žaidėja P. Alouro buvo 196 cm. ūgio. Pažymėtina, kad praėjusių pirmenybių pirmą vietą laimėtojai – Ukraina ir Italija – šį kartą nepateko į baiginius žaidimus. Ketvirticio žaidime Vokietija įveikė Rusiją 74:57.

Pirmą kartą Lietuva Europos moterų pirmenybėse dalyvavo 1938 m. Romoje ir laimėjo sidabro medalius. A. S.

### Sveikinimai

Lietuvos prezidentas A. Brazauskas ir ministras pirmininkas G. Vagnorius birželio 16 d. pasveikino 1997 metų Europos moterų krepšinio nugalėtojas. Sveikinimo krepšius pabrėžta, kad laimėjimas "kelyje į Europą buvo labai reikalingas ir laukiamas" ir kad "krepšinininkės pademonstravo aukštą meistriskumą, susitelkimą, ryžtą ir kovingumą". Inf.

## KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)  
Kanada, kurioje yra apie 1 mln. ukrainiečių kilmės gyventojų, buvo pirmoji valstybė, pripažinusi Ukrainos nepriklausomybę, subyrėjus Sovietų Sąjungai. Ukrainai pakenkė spaudoje pasirodę įtarimai, kad P. Lazarenko buvo įsivėlęs į korupciją, ir teigimai, kad užsienio investitoriai dėl to nesidomi užsiimti verslu šioje krašte. P. Lazarenko teigimu, tokie kaltinimai buvo politinės opozicijos šmeižtas.

Kanados užsienio skola 1996 m. siekė \$333 bln. Šis skaičius nukrito \$4 bln. nuo 1995 m., bet iš viso yra pakilęs \$100 bln. nuo 1989 m. Kritimas yra teigiamas reiškinys, rodantis, kad Kanados firmos daugiau investuoja užsienyje, tuo pakeldamos Kanados kontroliuojamus užsienio aktyvus ir sulėtina Kanados išsiskolinimą užsienyje. Praeitais metais Kanados užsienio aktyvas siekė \$485 bln., o užsienyje kontroliuojamo turto buvo \$818 bln.

Proga rengti pasaulinę parodą Kanadoje trečią kartą iš eilės pralaimėta. Kalgario miestas buvo patekęs siūlymą surengti Expo 2005, tačiau Monaco valstybėje balsuota 52-77 už Japoniją. Manoma, kad ši valstybė laimėjo dėl ekonominių priežasčių, ypač dėl vietovės (Nagoya) artumo prie Toyota automobilių gamybos bendrovės ir jos pirmininko įtakos.

Japonija jau kritikuoja dėl aplinkosaugos pažeidimų parodą numatant rengti vietovėje, kur reikės iškirsti 150 hek-

tarų miško, kuriame yra 10 išnykimo pavojui esančių gyvūnų.

Kalgario miestui Expo 2005 kandidatūra kainavo \$5.5 mln. Paroda būtų Kanados biudžetan įnešusi \$1.8 bln.

Ontario provincijos švietimo ministras John Snobelen toliau vykdo konservatorių vyriausybės švietimo sustiprinimo planą. Jis pranešė, kad pradedant 1999 m. gimnazijose 9-tame skyriuje vėl bus įvesta "streaming" tvarka, t.y. mokinių suskirstymas pagal sugebėjimus. Šią tvarką 1993 m. atmetė Naujųjų demokratų partijos vyriausybė, nes buvo atrasta, jog mokiniams, paskirtiems į žemesnio pasiekimo lygį, buvo neįmanoma vėliau pereiti į stipresnę akademinę programą. Mokytojams buvo sunku pritaikyti programas įvairaus akademinio lygio mokiniams vienoje klasėje, vadinamoje "destreaming" sistemoje. Naujais potvarkiais numatyta, kad gimnaziją baigiantys mokiniai turės būti atskirti 30 užskaitų (credits), kiekvienas po 110 valandų. Ligšiol buvo reikalaujama mažiau.

**Queen Travel International Ltd** **ALGIS MEDELIS**  
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje  
**Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis**  
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifaxo, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –  
**GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS**  
Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR  
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT  
Skambinkite arba asmeniškai susitikite su manimi trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. **Queen Travel** įstaigoje. **ALGIS MEDELIS**

**MEDELIS CONSULTING**  
248 Fairlawn Cr., Oshawa, Ont. L1J 4P9  
Tel. 1-905-436-9903 Fax 1-905-436-9984  
**ALGIS ar STEFA MEDELIAI**  
Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A I

## Lietuva kopia aukštyn

Europos vyrų krepšinio pirmenybėse, kurios prasidėjo Ispanijoje birželio 25, Lietuva nugalėjo Izraelį 75:60 ir Prancūziją 94:88. Tuo būdu pateko į tolimesnius žaidimus! K.B.

## Veiklos žinios

Artūras Karnišovas, Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas, gavo pasiūlymą žaisti NBA lygoje, bet pasirinko graikų "Olimpiakos". Buvo linkęs vykti ir į Italiją, kur jo laukia būsimoji žmona italų kilmės amerikietė Gina Tucci.

V. Praškevičius, praėjusių sezoną nesulaukęs progos pasirodyti NBA aikštėje, šią vasarą vėl vyksta NBA krepšinio stovyklon ir tikisi patekti į iššvartą NBA.

Darius Marčiukaitis Anglijoje vykusiame Europos jaunimo bokso pirmenybėse (57 kg) kumštynėse laimėjo I vietą. Kastytis Kalvinskas (81 kg) laimėjo III vietą. Šiose pirmenybėse ringo teisėju buvo Egidijus Kondrotas. Pirmenybėse dalyvavo 7 lietuvių boksininkai. A.S.

## KAIP PRAGYVENTI? Humoreska

Galvokite kaip norite, o aš sakau, kad šiais laikais prasygyventi neįmanoma. Ką ten prasygyventi? (!) Pramisti neįmanoma...

Na, sakykime aš gaunu porą šimtukų per mėnesį – išsiversk kad gudrus... Ir, rodos, pinigais nesišvaistau... Centą apgniaužęs laikau... Tiesa, rūkau... "Kastytį"? Po pokelį kasdien sutraukiu... Tai mėnesiui tris dešimtinės, o kartais ir daugiau tiems nuodams išleidžiu. Bet negi aš vienas rūkau? Ir koks gi vyras be cigaretės? (!)

Nealkoholikas... Nevaikštau kasdien akis užsipykęs (ar mažą tokių)?... Tai kas, kad savaitgaliais nusiperku buteliuką "balotos" ir jį su draugais išgeriu! Reikia gi savaitės prakitą nuplauti... Bet jau, žiūrėk, per mėnesį keturiasdešimt-penkiadesimt ir vėl nebėra...

O kas lieka – butui neužtenka sumokėti. Tai kuo man maitintis? Negi dvasia šventa turu būti sotus? Steponas Miltenis

Kvebeko vyriausybė naujai vaikų globos programai skirs \$1.6 mln. kasmet. Nuo rugsėjo mėnesio vaikų globa (daycare) Kvebeke kainuos \$5 dienai, o šeimoms, gaunantioms socialinę pašalpą – \$2. Globojamiems vaikams bus 128,000 vietų, dabar yra tik 59,931. Mokyklose bus sudarytos sąlygos vaikų priežiūrai prieš ir po mokslo valandų.

Kvebekas primokės tėvams, patiems prižiūrintiems naujagimius. Motinos dabar gauna 55% savo "apdraustų" pajamų (insurable earnings) 25 savaitių laikotarpiui. Vyriausybė pridės joms dar 2%.

Darželiuose globos kokybė gali nukentėti, nes vienam globėjui (child-care worker) teks 10 vaikų vietoje 8, o vienoje patalpoje bus priimama iki 80 vaikų (anksčiau buvo leidžiama priimti daugiausia 60). RSJ

• Kai nežinai į kokią uostą plauki, joks vėjas nėra tinkamas. (Seneka).

## LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

| MOKA:                                                  | IMA:                                                               |
|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| 2.00% už 30-89 dienų term. indėlius                    | už asmenines paskolas nuo.....7.00%                                |
| 2.25% už 90-179 dienų term. indėlius                   | už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu |
| 2.50% už 180-364 dienų term. indėlius                  | 1 metų.....5.10%                                                   |
| 2.75% už 1 m. term. indėlius                           | 2 metų.....5.90%                                                   |
| 3.75% už 2 m. term. indėlius                           | 3 metų.....6.40%                                                   |
| 4.25% už 3 m. term. indėlius                           | 4 metų.....6.75%                                                   |
| 4.50% už 4 m. term. indėlius                           | 5 metų.....6.95% (fixed rate)                                      |
| 5.25% už 5 m. term. indėlius                           |                                                                    |
| 2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.                          |                                                                    |
| 3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.                       |                                                                    |
| 4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.                       |                                                                    |
| 4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.                       |                                                                    |
| 4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.                       |                                                                    |
| 5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.                       |                                                                    |
| 2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)             |                                                                    |
| 3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.                  | su keičiamu nuosimčiu                                              |
| 4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.                  | 1, 2 ar 3 metų.....4.95%                                           |
| 4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.                  |                                                                    |
| 4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.                  |                                                                    |
| 5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.                  |                                                                    |
| 2.00% už OHOSP (variable rate)                         |                                                                    |
| 2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)                   |                                                                    |
| 2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000                |                                                                    |
| 3.75% už JAV dol. 1 m. GIC                             |                                                                    |
| 2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.) |                                                                    |

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje



Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

### KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

### SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6  
Telefonas: 416 532-1149  
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8  
Telefonas: 416 207-9239

**PRINTING NET**  
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.  
TEL. (416) 252-6741  
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3  
Savininkas Jurgis Kuliešius

**"SAMOGITA"**  
Knygų rišykla  
"SAMOGITA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus.  
**A. Plenys**  
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

**Sutton GROUP**

**PAŽADU JUMS**  
24 valandų  
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien  
tel. 416 236-6000  
pirkimo ar pardavimo klausimais

**sutton group – assurance realty inc. realtor**  
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

## Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

**Nordland Express** 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

**Toronto 416 535-5000**

**Skyrius: North York** 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

**Hamilton** Alfredas Zorkus 905 522-9966

**London** Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

**Montreal** Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

**Už Toronto ribų 1-800-561-3113**



**Kelionės į Lietuvą 1997!**  
Kainos priklauso nuo oro linijos bei kelionės trukmės. Teiraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.  
\*\*\*Sutvarkome išskirtimus ir parūpiname draudimą\*\*\*  
\*\*\*Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais\*\*\*

Skambinti **Audronei** tel. 416 255-8473,  
Faksas 416 252-8854  
Re. #02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

**Royal Travel & Tours Inc.**

**Į VILNIŲ – TAIP PIGIAI, KAD NEGALIME NET SKELBTI! KELIONĖS Į KITAS VIETOVES ŠIA VASARĄ**  
(kainos Kanados doleriais):

|                               |                                |
|-------------------------------|--------------------------------|
| • Bostonas ..... nuo \$199    | • Vankūveris .... nuo \$ 279   |
| • Florida ..... nuo \$149     | • Londonas ..... nuo \$ 469    |
| • ar mažiau                   | • Roma ..... nuo \$ 899        |
| • Los Angeles ..... nuo \$369 | • Australija ..... nuo \$1,699 |

Taip pat turime naują kelionę laivu (7 naktys) Viduržemio jūroje (Mediterranean) iš Barcelonos arba Romos, įskaitant skrydį.

**SKAMBINTI ROYAL TRAVEL & TOURS – LIVIA,**  
**TEL. 416 237-1767**

4204B Dundas St. W., Main Floor, Etobicoke,  
Ontario M8X 1Y6, FAX 416 237-9191

**ISNUOMOJAMAS** butas Mississauga (netoli Square) rugpjūčio 1 d. Dėl info. ir nuomos prašau kreiptis į

**Gintautą Tumosą**  
**TEL. 416 769-1616**  
E-mail: gintast@interlog.com  
Nemokamas namų įvertinimas

**West Realty Inc., REALTOR®**  
1678 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

**Dr. DAIVA NORKIENĖ**  
**ŠEIMOS GYDYTOJA**  
Mielai priima naujus pacientus  
**(416) 767-7725**  
2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirmame aukšte)

**Juozas (Joseph) NORKUS**  
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.  
– 25 metai namų remonto patyrimas.  
– Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas.  
– Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

**RE/MAX West Realty Inc.**  
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9  
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

**Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į**

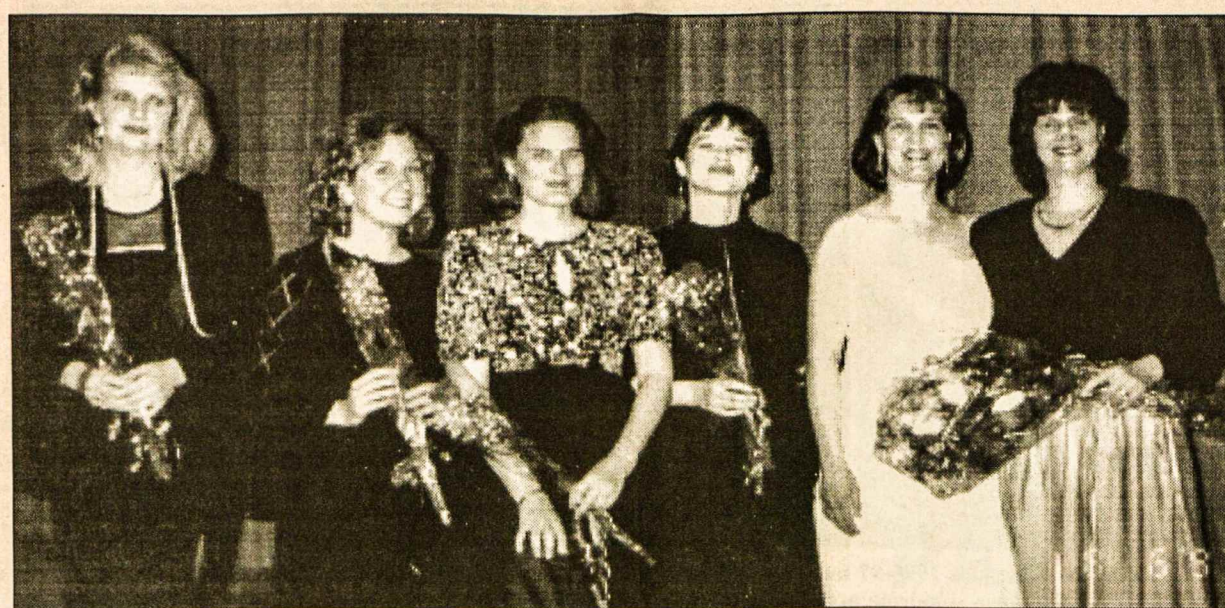
**RUBY REAL ESTATE LTD., Broker**  
27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4  
**Tel. (416) 249-RUBY(7829)**

**Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas**  
SKAMBINKITE:  
**Victor E. Rudinskas, Chief Broker,**  
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.  
ARBA  
**Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker**  
Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

**Astra Travel & Services Inc.**  
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) vakarus  
Ontario, Canada, M6P 1A7  
**TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390**  
**LIETUVIŠKAS kelionių biuras**

- ♦ Patarnauja visais kelionių klausimais
- ♦ Ypatingai geros kainos visomis oro linijomis
- ♦ Nebrangūs ir patikimi draudimai
- ♦ Idomūs maršrutai Lietuvoje
- ♦ Skubūs išskirtimai
- ♦ Dokumentų vertimas
- ♦ Pačios geriausios kainos atvykstantiems iš Lietuvos
- ♦ Nemokamas bilietų pristatymas į namus
- ♦ Toronto miesto ribose keleiviams, negalintiems apsilankyti mūsų įstaigoje, patarnaujame namuose
- ♦ Dažnai skraidančių dėmesui – 14-tas bilietas nemokamai

Rugpjūčio 9 dieną važiuokite su grupe, pagipintos kainos, skrydis be nakvynės, patogus persėdimas.  
Keliaudami per Astra Travel & Services Inc. kelionių agentūrą, padėsite Lietuvos našlaičiams. 5% pelno bus skiriama Lietuvos vaikų fondui ir našlaičių stovyklai "Saulutė" Palangoje.  
Garantuojame sąžiningą patarnavimą!



Muzikės, koncertavusios Toronto Prisikėlimo salėje 1997.VI.8. Iš kairės: Vilija Valiūskienė, Adriana Karkaitė, Audra Šarpytė-Sivickienė, Edita Morkūnienė, Linda Marcinkutė, Iona Beresnevičienė. Ntr. V. Kulnio

## Koncertuoja ir naujosios ateivės

Koncertas, kurio pelnas paskirtas Lietuvos našlaičiams ir Toronto Prisikėlimo parapijai

### NIJOLĖ BENOTIENĖ

1997 m. birželio 8 d. arti 150 tautiečių susirinko į Toronto Prisikėlimo parapijos salę pasiklausyti kamerinės muzikos koncerto. Susirinkusieji buvo susodinti prie baltomis staltiesėmis padengtų stalų, papuoštų mažomis žvakutėmis ir gėlių puokštėmis. Prie stalo, už kurio sėdėjau aš ir dar keletas klausytojų prisėdo dvi mažos mergytės. Salėje geso šviesos, o aš niekur nemačiau tas mergaites prižiūrinčio vyresnio žmogaus. Susirūpinusi, kad jos triukšmaus ir trukdys klausymą, paklausiau, kur jų mamos. Mažoji, Rebeka Morkūnaitė (kuri buvo 4 metų ir kurios vardą sužinojau vėliau), didelėmis akimis pasižiūrėjusi į mane tvirtai pasakė: "Aš ją parodysiu!", duodama suprasti, kad koncertas jau prasidėjo ir kalbėti nevalia, o didesnė, 10 metų Aistė Valiūskytė, tik nusišypsojo ir pridūrė: "Ir aš savo mamą parodysiu".

Koncertą pradėjo jauna Toronto solistė Adriana Karkaitė, kurios malonus balso tembras, sceninė laikysena ir perteiktas atliekamų kūrinių charakteris klausytojų buvo palydėti gausiais plojimais. Adriana, dainavimo meną studijuoją jau keletą metų, dalyvauja įvairiuose konkursuose, o šį rudenį ruošiasi pradėti muzikos terapijos studijas magistrės laipsniui gauti.

Sekanti į sceną buvo pakviesta pianistė Edita Morkūnienė. Vos tik ji spėjo išeiti ir nusilenkti, mažoji mano kaimynė Rebeka su didžiausiu pasididžiavimu suuko: "Čia mano mama", piršteliu rodydama į sceną. E. Morkūnienė, prieš kelerius metus atvykusi iš Lietuvos, jau spėjo įsijungti į lietuviškos visuomenės veiklą, akompanuodama vyrų chorui "Aras". Šiame koncerte Edita atliko gana ilgą ir techniškai sudėtingą R. Schumano kūrinį "Papillon" op. 2 (Drugeliai) ir du kompozitoriaus C. Debussy kūrinius, iš kurių ypač sužavėjo "Mėnulio šviesa" iš Bergamo siuitos interpretacija.

E. Morkūnienės technškai ir meniškai puikų skambinimą vėl keitė Adrianos Karkaitės solo, kuriai, kaip ir anksčiau,

akompanavo Iona Beresnevičienė.

Pirmoji koncerto dalis buvo baigta Ionos Beresnevičienės skambinimu. Jos pasirinkti kūriniai buvo greito, veržlaus tempo, besikeičiančios dinamikos ir nuotaikos. Iona 1996 m. atvyko iš Lietuvos. Vilniuje yra baigusi Lietuvos muzikos akademiją, vėliau rengusi koncertus, akompanavusi ir dirbusi pedagoginį darbą, kurį tęsia ir Toronte. Ji didele dalimi prisidėjo prie šio koncerto organizavimo.

Po 20 min. pertraukos, kurios metu visi vaishinosi pyragais ir kavute, vėl nutilome klausytis antros dalies, kurią pradėjo žiūrovų gausiais plojimais sutikta Linda Marcinkutė. Jos įdėtas darbas lietuvių visuomenėje kaip chorų vadovės, dirigentės, solistės, akompaniatorės yra nepamištamas, ypač "Aro" ir Prisikėlimo parapijos choro dainininkų. Jos keturi skirtingos nuotaikos kūriniai, kuriems atlikti Linda nestokojo nei balso technikos, nei meninės išraiškos, nei sceninės praktikos, buvo šiltai sutikti visų klausovų.

Scenon įėjus aukštai, šviesiaplaukei pianistei Vilijai Valiūskienei, mano ranką supurtė "kairioji" kaimynė Aistė, labai ramiai sėdėjusi, bet neužmiršusi priminti, kad "čia mano mama". V. Valiūskienė yra taip pat tik prieš kelerius metus atvykusi iš Lietuvos pianistė, pedagogė, koncertmeisterė, pasirinkusi lietuvių kompozitorių kūrinus: M. K. Čiurlionį ir A. Laumenskienę, kur pastarosios preliudija "Jūra", atliekama Vilijos, skambėjo gana įspūdingai.

Koncerto pabaigai, klausytojai išgirdo Audronės Šarpytės-Sivickienės smuiko meną. Audronė muzikos mokslus baigė Vilniuje, vėliau aspirantūros studijas gilino Maskvos Čaikovskio konservatorijoje. Šešerių metus darbavosi Meksikoje, kur jos užduotis buvo sukurti klasikinės muzikos pagrindus turinčią muzikos mokyklą. Labai sėkmingai atlikusi savo užduotį, bet neišlaikiusi Meksikos saulės karštumo, Audronė su dukra Aušra prieš tris mėnesius apsigyveno Kanadoje. Jinai jau spėjo įsijungti į lietuvių visuo-



"Globos" fondo remiamų Lietuvos našlaičių piešinių paroda Toronte. Rengėjos – Aldona Barbatavičienė (kairėje) ir Sigina Katkauskienė. Nuotr. V. Kulnio

**Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Foundation**  
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

**KL Fondo kapitalas** daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

**Testamentuose** neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

**REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!**

menės gyvenimą. Audronės muzika šiame koncerte, ypač Drebulytės rauda iš E. Balsio baleto "Eglė žalči karalienė", skausmingais akordais kiekvienam priminė šio renginio paskirtį.

Salėje aidint šūksniams "bravo" ir banguojant nepaliaujantiems plojimams, žiūrėjau į tas mažas linksmas mergaites, bėgančias į sceną įteikti savo mamytėms gėlių puokštes, ir galvojau, kokie laimingi vaikai, turintys tėvus ir galį pasakyti "čia mano mama"; kokie laimingi tėvai, garbingai atlikdami Dievo paskirtą pareigą, ir augindami vaikus.

Dėl įvairių priežasčių vaikai lieka našlaičiais. Jų tolesnė priežiūra pradeda rūpintis įvairios organizacijos ar valstybė. Lietuva, žengdama nauju kūrmosi keliu, susiduria su įvairiais sunkumais, kurių vienas yra našlaičių globa.

Mintis surengti tokį koncertą ir pelną paaukoti Lietuvos našlaičiams, kilo I. Beresnevičienės ir S. Katkauskaitės jau senokai. Vėliau, radusios bendraminčių bei talkininkų A. Karkienę ir G. Kobelskienę, visos emėsi darbu. Nebuvo sudėtinga prikalbinti koncerto atlikėjas, Lietuvoje ir išeivijoje augusias bei mokslus baigusias menininkes tokiame sumanymui. Jos puikiai žino ir suprantą svarbiausią Lietuvos rūpestį – vaikus, o ypač vaikus be tėvų, vaikus, paliktus likimo valiai, vaikus – našlaičius.

A. Karkienės į sceną pakviestas kun. A. Simanavičius, OFM, jautriais žodžiais padėjo už aukšto meninio lygio koncertą ir įteiktą auką Prisikėlimo parapijos perkėlimo vajui. Kita koncerto pelno dalis buvo įteikta V. Kulniui, Lietuvos vaikų šalpos fondo "Globa" įgaliotiniui išeivijoje. Man atrodo, kad toks kamerinės muzikos koncertas galėjo visą dėmesį ir pelną skirti vien Lietuvos našlaičiams, bet pasikalbėjusi su viena iš rengėjų bei atlikėjų Iona Beresnevičiene, supratau, kad joms ne mažiau yra svarbu ir visa lietuvių veikla išeivijoje, o ypač parapijos gyvenimas. Kadangi tai pirmas bandymas, todėl šio koncerto auksa rengėjos norėjo solidarai su visais parapijiečiais jungtis į bendrą parapijos perkėlimo rūpestį.

Ateityje koncerto rengėjams reikėtų atkreipti dėmesį į koncerto ilgumą, programos kūrinių išdėstymą ir programos pranešinėją. Šiame koncerte buvo labai sunku suprasti pranešėjos tarėną – padėjo iš anksto paruoštos spausdintos programos.

Koncertas paliko labai gerą įspūdį. Galėjome susipažinti su naujomis atcivėmis menininkėmis, papildžiusiomis mūsų lietuviškos visuomenės gretas, galėjome pasiklausyti profesionaliai atliekamos muzikos, pamąstyti ir atkreipti dėmesį į iškilančius sunkumus tėvynėje – Lietuvoje. Tikimės, kad turint tokias menines pajėgas, panašaus pobūdžio ir paskirties renginiai galės dar daug kartų džiuginti Toronto lietuvių visuomenę.

### Paieškojimas

Apolonija Svolkinaite-Janulevičienė ieško savo tėvo **Juiliaus Svolkino**, gimusio 1920 m. sausio 31 d. Mikainių kaime, Jonavos valš., gyvenusio Toronte. Žinantys apie jo likimą prašomi pranešti laišku, siunčiamu į Kauno centrinių paštą iki pareikalavimo – 3000 Kaunas, Lithuania.

**Dr. Gina J. Ginčauskaitė**  
**optometristė**  
1551 Bloor Street West,  
Toronto, Ont. M6P 1A5  
(prie Lietuvių Namų)  
Priima pacientus pagal susitarimą  
**Tel. 416 532-7115**  
**Susitarus priima pacientus ir vakarais**

**Optical Studio**  
**OPTIKAS R. SCHMID**  
1586 Bloor Street West,  
Toronto, Ont. M6P 1A7  
(Prieš Lietuvių Namus)  
**Tel. 416 535-6252**  
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

### Registruota masažo terapeutė

**Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.**  
20 High Park Blvd., Toronte.  
**Gydomas masażas ("Craniosacral Therapy")**  
Priima pacientus pagal susitarimą

**Telefonas 416 536-5437**  
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masażą padengia pilnai ar iš dalies.

### Dantų gydytoja

**Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.**  
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)  
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais  
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7  
(Priešais Lietuvių Namus)  
**Tel.: 416 530-1070**

### Dantų gydytojai

**Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.**  
**Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.**  
**Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.**  
(Orthodontist)  
2373 Bloor Street West **Telefonas**  
(Prie Jane St.) **416 763-5677**

**Advokatas**  
**VIKTORAS E. RUDINSKAS,**  
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.  
27 John St., Second Floor **Tel. 416 240-0594**  
Weston, Ontario M9N 1J4  
(arti Lawrence ir Weston Rd.)  
Lengvai pasiekiamas  
autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

**Advokatas**  
**ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.**  
**PACE, JOHNSON**  
2 Jane Street, Suite 500  
(Bloor ir Jane gatvių kampas)  
Toronto, Ontario M6S 4W3  
**Tel. 416 762-7393**  
**Fax 416 762-0231**

### CMD INSURANCE SERVICES INC.

**Dėl visų rūšių draudos** Jūs galite kreiptis į **Walter Dresher (Drešer)**, taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikalais; į **Rimą Drešerienę** kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į **Ričardą Drešerį** – dėl visų komercinių draudų.  
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

**Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406**  
**FAX 905 624-8238**

**CMD Insurance Services Inc.**

**Nekilnojamo turto įkainojimas** – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į **Rick Drešerį** tel. 416 233-3334

**DRESHER Appraisal Ltd.**

**Nekilnojamas turtas.** Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Valterį ar Rick Drešerius**

**Tel. 416 233-3334**

**DRESHER Real Estate Ltd.**

### Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

\* GAISRO \* AUTOMOBILIŲ \* ATSAKOMYBĖS \*

\* GYVYBĖS \* KOMERCINĖ \*

**DRAUDA - INSURANCE**

**Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,**

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3  
**416 762-4232 FAX 416 762-5588**



# TORONTONT

## Anapilio žinios

– Birželio 28, šeštadienį, susituokė Saulius Valadka su Daina Gurklyte.

– Liepos 4 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių – Šventoji valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris visus kviečia į gegužinę, kuri įvyks liepos 6, sekmadienį, 12 val. Erindale parke, Mississauga, prie Dundas ir Mississauga gatvių.

– Anapilio vaikų choro „Angeliukai“ tėvų komitetas rengia antrąją vaikų dainavimo stovyklą, kuri bus Anapilio sodyboje rugpjūčio 25-29 dienomis. Stovyklai vadovaus Nijolė Benotienė.

– Anapilio vaikų darželis po vasaros atostogų pradės veikti rugšėjo 8, pirmadienį, ir veiks darbo dienomis ištisą dieną nuo 7.30 v.r. iki 5.30 v.p.p. Vaikučiai gaus šiltus pietus. Bus poilsio šventė. Vaikučiai 2½-5 metų amžiaus priima eilės tvarka. Registruotis galima Anapilio raštineje tel. 905 277-1270 arba pas Audrą Paulionytę tel. 416 249-1305.

– Mišios liepos 6, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Vaclova Morkūnų; 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Joną Gaivelį (X metinės)

## Lietuvių Namų žinios

– LN valdybos posėdis – liepos 31, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Liepos 6, sekmadienį, „Boyd Conservation“ parke įvyks Lietuvių Namų vyrų būrio ir „Atžalyno“ gegužinė. Programoje – muzika, dainos, šokiai, sportas ir turtinga loterija. Veiks bufetas. Autobusas išvyks nuo LN ir „Vilnius“ rūmų 12.45 v.p.p. Kelionė nemokama, reikia tik užsiregistruoti LN raštineje tel. 416 532-3311.

– LN poilsio stovykla rengiama pranciškonų stovyklavietėje „Kretiniga“ rugpjūčio 9-16 d.d. Dėl informacijos ir registracijos prašome skambinti stovyklos komendantui Zigmui Revui, tel. 251-9635.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

**Keltuvo vėjui \$500 aukojų E. A. Zolpiai.**

– „Angeliukų“ chorui \$50 aukojų E. R. Stravinskai (a.a. Augusto Underio atminimui).

**Kauno arkivyskupijos vaikų dienos centras \$500 aukojų J. Kairiūnaitė.**

**A. a. Danutėi Rukšienei mirus, užjausdama vyrą Stasį, dukrą Živilę bei visus gimines Vanda Balnienė „Tėviškės žiburiams“ aukojų \$30.**

**A. a. Danutės Rukšienės atminimui, užjausdami vyrą Stasį, dukrą Živilę ir artimuosius, Stasė ir Benius Yokubynai „Tėviškės žiburiams“ aukojų \$50.**

**A. a. Broniaus Apanavičiaus atminimui, užjausdami seserį Birutę, brolius Everistą ir Vitą bei jų šeimas, D. Zulonienė ir O. L. Rimkai, „Tėviškės žiburiams“ aukojų \$50.**

**A. a. Helene Bitnerienės atminimui pagerbti vienerių mirties metinių proga vyras Jonas „Tėviškės žiburiams“ aukojų \$50.**

**A. a. Broniaus Apanavičiaus atminimui, užjausdami seserį Birutę, brolius Everistą ir Vitą bei jų šeimas, „Tėviškės žiburiams“ aukojų po \$20: A. ir P. Armonai, Z. Čekauskas, Z. ir P. Sakalai.**

**Atitaisymas. „TŽ“ nr. 26 aukotojų sąrašas Našlaičių fondui „Vaiko tėviškės namai“ \$20 aukojų A. Kuolienė, ne A. Kudienė kaip išspausdinta. Už klaidą atsiprašome.**

**CANDLELIGHT CATERING**  
Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienėi.

## Prisikėlimo parapijos žinios

– Ateinantis penktadienis, liepos 4 ir šeštadienis liepos 5 yra mėnesio pirmieji. Penktadienį, 7 v.v. – Šventoji valanda, 7.30 v.v. Mišios. Išpažinčių klausoma prieš Mišias. Šeštadienį Gyvojo Rožinio draugijos nariai renkasi Rožinio kalbėjimui 10.30 v.r., Mišioms 11 v.r.

– Praeitą trečiadienį, birželio 25 palaidotas a.a. Danutė Rukšienė, 74 m., paliko vyrą Stasį ir dukrą Živilę ir a.a. Elzbieta Mardosienė, 78 m., paliko sūnų Aleksą ir dukrą Kristiną su šeimos Toronto, seseris Erną Luza ir Ella Dautartienę JAV. Čikagoje mirė a.a. Izidorius Nausėdas, Algio Nausėdo tėvas.

– Maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midland, Ont. vyks rugpjūčio 3 d. Yra užsakytas autobusas, kuris išvažiuos nuo mūsų parapijos 12 v. ir grįš apie 7 v.v. Registruotis parapijos raštineje. Kelionės kaina \$18. Dienos programoje: 2.30 Rožinis šventovėje, 3 v.p.p. Mišios, po kurių šventės užbaigta prie lietuviško kryžiaus su malda ir giesme. Šią maldininkų kelionę rengia Kanados lietuvių katalikų centras.

– Dar galima registruotis kelionėi į Šventąją Žemę rugšėjo 30 – spalio 14 d.d. Daugiau informacijų galima gauti parapijos raštineje.

– Jei bus pareikalavimas, Birutė Bansevicienė tęs lietuviškų valgių gaminimą parapijos kavinėje per visą vasarą. Nuolatinės šeiminių B. Greičiūnienė ir E. Walencijai išėjo vasaros poilsui.

– Parapijos biuletenis, kaip įprasta vasaros atostogų metu, pradės ateinančių sekmadienių, bus spausdinamas tik vieno puslapio.

– Mišios sekmadienį, liepos 6 d.: 8.15 v.r. už a.a. Pijų Jurkšaitį; 9.15 v.r. už a.a. Juozą Grigaitį; 10.15 v.r. už a.a. Joną Zuloną, a.a. Vytautą Turūtą ir a.a. Vincą Vaškėlį; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

**A. a. Augusto Underio atminimui pagerbti Lietuvos našlaičių fondui „Vaiko tėviškės namai“ aukojų: \$25 – Z. Bersėnaitė-Cers; \$20 – S. Radzevičienė, R. Vaišvilaitė, R. D. Sondos, Dennis ir Wendy Cook, M. Trečiokienė, O. Z. Girdauskai, D. R. Puteriai, B. T. Stanuliai; \$10 – A. Vaišvilienė, K. V. Gapučiai, E. Bočkienė, J. Žulienė, J. Paškauskienė, I. A. Pukai, S. J. Andriuliai; \$5 – S. Z. Ignatavičiai.**

**Sibiro tremtinių grįžimo fondui: \$50 – A. A. Juciai; \$20 – V. Lapaitienė, L. I. Adomavičiai, B. Čepaitienė, B. Sapijonienė, E. G. Kuchalskai; \$10 – T. Kobelskienė, A. Kobelskis, E. Simonavičienė, A. J. Petrauskai, S. V. Aušrotai, B. Gatavecienė, E. Geldutienė; \$5 – V. Dranginienė, S. Petrulienė.**

**Dvasinės pagalbos Jaunimo centrui Klaipėdoje per kun. E. Putrimą: \$30 – J. I. A. Morkūnai; \$20 – V. P. Dalindos.**

Nuoširdžiai dėkojame velionės žmonai E. Underienei su šeima, visiems aukotojams ir surinkusiai aukas M. Povilaitienei.

**KLK moterų dr. J. J. centro valdyba**

**A. a. Vytauto Pulkauninko atminimui pagerbti vienerių mirties metinių proga žmona Ona Pulkauninkienė „Tėviškės žiburiams“ aukojų \$200.**

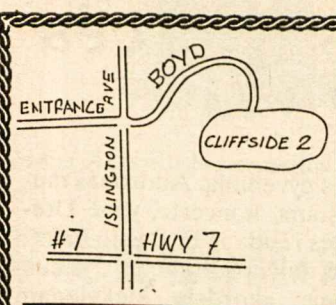
**Lietuvių katalikų religinė šalpa (LKRS), veikianti Niujorke, NY, telkia aukas Šv. Rašto vienoje knygoje lietuvių kalba spausdinimui. „Tėviškės žiburių“ redakcijai pasiekė LKRS pranešimas apie tam reikalui gautas aukas. Jei kas dar norėtų paremti šį svarbų užmojį, gali aukoti per parapijas, Kanados lietuvių katalikų centrą arba siųsti tiesiog LKRS adresu: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.**



Toronto Maironio mokyklos 1996-97 mokslo metų užbaigimo iškilmė įvyko 1997 m. birželio 6 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Nuotraukose – kairėje atsiveikimo ir padėkos žodį taria Aukštesniųjų lituanistinių kursų absolventė AUŠRA WILKINSON; šalia jos – ALEKSANDRA MASIONYTĖ; dešinėje – iš mokyklos pasitraukiantys ilgamečiai darbuotojai: tėvų k-to narys JURGIS SEDERAVIČIUS (kairėje), leidinio redaktorė RAMUNĖ JONAITIENĖ, mkt. VALENTINA BALIŪNIENĖ ir mkt. ALGIS SIMONAVIČIUS



Toronto Maironio mokyklos 1996-97 mokslo metų užbaigimo iškilmė įvyko 1997 m. birželio 6 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Nuotraukose – kairėje atsiveikimo ir padėkos žodį taria Aukštesniųjų lituanistinių kursų absolventė AUŠRA WILKINSON; šalia jos – ALEKSANDRA MASIONYTĖ; dešinėje – iš mokyklos pasitraukiantys ilgamečiai darbuotojai: tėvų k-to narys JURGIS SEDERAVIČIUS (kairėje), leidinio redaktorė RAMUNĖ JONAITIENĖ, mkt. VALENTINA BALIŪNIENĖ ir mkt. ALGIS SIMONAVIČIUS



## Toronto Lietuvių Namų ir „Atžalyno“

# GEGUŽINĖ

liepos 6, sekmadienį, 12 valandą ryto,  
Boyd Conservation Area, Clifside 2

**Programoje: sportas, žaidimai, šokiai, loterija. Užkandžių ir gaivinančių gėrimų rasite vietoje.**

Autobusas išvažiuoja nuo Lietuvių Namų ir „Vilniaus“ rūmų 12.45 v.p.p., grįžta 6 v.v. Kelionė nemokama. Aikštėse vietos ribotos – nevėluokite! Laukiame!

**Rengia Lietuvių Namų vyrų būrelis ir „Atžalynas“**

„TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 29 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 19 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 12 d.

Tėvynės sąjungos Toronto židinys rengia gegužinę Lietuvos prezidento rinkimams paremti. Gegužinė įvyks Wasagoje, Ont., Gerojo Ganytojo šventovės kieme rugpjūčio 10 d. tuoj po Mišių. Visi kviečiami dalyvauti.

Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties minėjimas Toronto įvyks lapkričio 30 d., sekmadienį, Lietuvių Namuose. Tam įvykiui jau ruošiamasi iš anksto.

KLB Toronto apylinkės valdybos, vad. D. Garbaliuskienės, birželio 11 d. sušauktame specialiaame padidintos sudėties posėdyje tartasi to svarbaus renginio klausimais. Susirinkimui pirmininkavo ir tuo reikalu pranešimą padarė V. Piečaitis, sekretoriavo I. Meiklejohn.

Apylinkės pirm. D. Garbaliuskienė paaikšino, kas ligi šiolie jau yra padaryta. Paskaitoms pakviesti dr. D. Kaunas, Vilniaus un-to profesorius, su kakties minėjimo valstybinės kjos sekretorius ir dr. D. Kuolys, Vilniaus un-to docentas, Lietuvių literatūros ir tautotyros instituto direktoriaus pavaduotojas. Užsakytos salės minėjimui ir parodomoms – knygėnėlių ir senų knygų kopijų – kurios bus kilnojamos. Siūlyta minėjimo proga surengti KLB mokytojų suvažiavimą. Minėjimo apimtis: akademija, koncertas ir vaišės. Muz. D. Viskontienė pakviesta koordinuoti koncertinę dalį. Vaisių paruošimu rūpinsis E. Steponas.

Mažvydo katekizmui (pirmajai knygai) paminėti numatoma ir religinė-ekumeninė dalis. Ji bus spalio 5 d. Dėl šio renginio tariamasi su iš Klaipėdos į JAV atvykstančiu Klaipėdos un-to profesoriumi A. Baubliu. Renginių rūpinasi atskiras k-tas: prel. J. Staškus, kun. Aug. Simonavičius, OFM, kun. A. Žilinskas ir Ant. Rašymas. Bendrąjį viso renginio komitetą sudaro: pirm. R. Garbaliuskienė, ižd. V. Taseckas, sekr. I. Meiklejohn, J. Adomonytė, G. Tumonas, muz. D. Viskontienė, E. Steponas, dr. R. Mažeikaitė, A. Rašymas. Atskiroms užduotims jiems talkins KLB Toronto apylinkės valdybos bei krašto valdybos nariai ir kiti asmenys. Inf.

**DĖL PAŠTO VĖLAVIMŲ**  
galima skųstis skambinant 416 979-8822 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laikraščio pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

## Telefoniniai skambinimai į Lietuvą iš JAV 62 centai per minutę

bet kurią dieną, bet kuriuo metu, laisvai, be kreipimosi į telefono firmas; ypatingai geros kainos ir į kitus kraštus.

**Dėl informacijų skambinti AOF International:**

**1-800-449-0445**



## IX Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Liepos 18-27 d.d. – Cape Cod, MA

## Savaitgaliniams

penktadienį, šeštadienį, sekmadienį

**\$195**

## Pokylis vyks

**Tara Hyannis Hotel & Resort**  
Bilietai \$45. Stalas (10 asmenų) – \$400.

Dėl informacijų prašome skambinti

**Žara Bielkus – 617 731-2269 iki liepos 18 d.**

IX PLJK • PO Box 283 • Manhasset NY 11030  
516 358-6103 • pljk@earthlink.net  
http://home.earthlink.net/~pljk  
Čekius rašyti "IX World Lithuanian Youth Congress" vardu

## BRAŠKĖS -

Pačių priskintos arba jau paruoštos pardavimui



## Whittamore's Berry Farm

8100 Steeles Avenue East, 6 km į rytus  
nuo Markham Rd. (Hwy. 48)

**Tel. 905 294-3275**



## Vilija Valiushkienė,

diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

**Tel. 416 531-1906**

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6.  
Fax 531-1906

## Nori susirašinėti

Lietuvaitė, 27 m. amžiaus, veterinarijos gydytoja, ketina kartu su savo vyru 1998 metais persikelti į Kanadą. Rašyti: Rasa Levstein, Wilhelm Str. 41A, 10963 Berlin, Germany.

• Pinigai yra geras tarnas, bet blogas valdovas (Baconas).

**BANGA RENOVATIONS**, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

# MONTREALQUE

KLB Montrealio apylinkės naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: Arūnas Staškevičius – pirmininkas, Silvija Staškevičienė – vicepirmininkė, Bronius Niedvaras – iždininkas, Vitalija Keršulienė – sekretorė ir informacijai, Donaldas Giedrikas – kultūros reikalams ir specialioms projektams, Antanas Mickus – minėjimams ir ryšiams su Baltiečių federacija, Dalija Gabrėnaitė – ryšiams su naujai atvykusiais, Inga Giedrikienė ir Alfredas Piešina – nariai.

**Muzikas Aleksandras Stankevičius**, Aušros Vartų parapijos vargonininkas bei choro ir kitų dainos vienetų vadovas, nori metams pa-

sitraukti iš šių pareigų. Parapija yra labai dėkinga jam už ilgametį našų darbą ir tikisi, kad jis ateis į pagalbą bent ypatingų švenčių proga.

**Aušros Vartų parapijos choras** birželio 22 d. paskutinį kartą prieš atostogas giedojė šventovėje. Vėl ji išgirsim rugšėjo mėnesio pradžioje.

**Birželio 24-toji Kvebeke** visą laiką būdavo švenčiama kaip provincijos globėjo Šv. Jono Krikštytojo diena. Dabar ji vadinama Tautinė šventė. Jei anksčiau didžiąją šventės parodą dalyvaudavo įvairios tautybės, tai dabar gali visi dalyvauti, tik be jokių tautybei būdingų ženklų – tautinių drabužių, vėliavų ir pan. B.S.



# LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

**Tel.: 766-5827**

**FAX: 766-1349**

## ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

**Tel. 514 722-3545**

**FAX 514 722-3546**

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas nepažeidžia apsaudo.



## TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savitraštis, didelio formato, 10 puslapių,

reguliari metinė prenumerata – \$40.00,

rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00

(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

Siunčiu prenumeratą .....dol., auką .....dol.

Laikraščio adresas:

**"Tėviškės žiburiai"**

2185 Stavebank Rd., Mississauga,  
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburius" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

**ADMINISTRACIJA**

## Įvairios žinios

Lietuvos respublikos Jungtinės tautos pranešimu, birželio 22-25 d.d. įvyko JT generalinės asamblėjos (visuotinio susirinkimo) devynioliktoji specialioji sesija, kurioje kalbėjo Lietuvos premjeras atstovaujantis teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis. Sesija buvo skirta įvertinti darbotvarkės XXI-jam šimtmečiui, priimtos 1992 m. Aplinkosaugos ir plėtros konferencijoje Rio de Janeiro, įgyvendinimą.

## ŠYPSENOS

Teatre vaidinimo metu dvi ponitės tarpusavyje gana garsiai šnekučiuojasi. Netekęs kantrybės prieš jas sėdėjęs vyriškis atsuka ir sako:

– Labai atsiprašau, bet aš nieko negaliu girdėti.

Viena kalbančiųjų jam pikta atkerta:

– O kam tamstai reikia girdėti ką muvdi kalbame?

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.



2261 Bloor Street West,  
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patars

**NIJOLĖ B. BATES**  
tel. 416 763-5161

(24 val. pager)



LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE

ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE



## KESTAS

**Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus**

Dailininkas Kęstutis Keparutis

**Tel. FAX 905 540-1705**

238 Emerald Street North,  
Hamilton, Ontario L8L 5K8